

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2023/1809,

14. september 2023,

millega kehtestatakse imavatele hügieenitoodetele ja korduskasutatavatele menstruaatsiooniainumatele ELi ökomärgise andmise kriteeriumid

(teatavaks tehtud numbri C(2023) 6024 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 8 lõiget 2,

olles pidanud nõu Euroopa Liidu ökomärgise komisjoniga

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel võib ELi ökomärgise anda toodetele, mille keskkonnamõju kogu toote olelusringi jooksul on väike.
- (2) Määruses (EÜ) nr 66/2010 on sätestatud, et ELi ökomärgise andmise kriteeriumid kehtestatakse tooterühmade kaupa.
- (3) Komisjoni otsusega 2014/763/EL ⁽²⁾ on kehtestatud ELi ökomärgise andmise kriteeriumid ning asjaomased hindamis- ja kontrollinõuded tooterühma „imavad hügieenitooted“ jaoks. Kõnealuste kriteeriumide ja nõuete kehtivusaega on komisjoni otsusega (EL) 2018/1590 ⁽³⁾ pikendatud kuni 31. detsembrini 2023.
- (4) Selleks et paremini kajastada selle tooterühma turu parimaid tavasid ning võtta arvesse poliitilist arengut, tulevasi võimalusi nende toodete suuremaks kasutuselevõtuks ja turu nõudlust kestlike toodete järele, on asjakohane kehtestada imavate hügieenitoodete jaoks uued kriteeriumid. Samuti on asjakohane kehtestada kriteeriumid korduskasutatavate menstruaatsiooniainumate jaoks, sest tegemist on kestliku alternatiivtootega, mille turg võib kasvada.
- (5) ELi ökomärgise toimivuse kontrolli käsitlevas 30. juuni 2017. aasta aruandes, ⁽⁴⁾ milles keskendutakse määruse (EÜ) nr 66/2010 rakendamise läbivaatamisele, jõuti järeldusele, et ELi ökomärgise jaoks on vaja luua strateegilisem lähenemisviis, mis vajaduse korral hõlmab tihedalt seotud tooterühmade ühtekoondamist.
- (6) Kooskõlas selle järeldusega ja pärast arutelu ELi ökomärgise komisjoniga on asjakohane koondada tooterühmad „imavad hügieenitooted“ ja „korduskasutatavad menstruaatsiooniainumad“ ühte otsusesse, sest need kaks tooterühma täidavad sama ülesannet.

⁽¹⁾ ELT L 27, 30.1.2010, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 24. oktoobri 2014. aasta otsus 2014/763/EL, millega kehtestatakse imavatele hügieenitoodetele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 320, 6.11.2014, lk 46).

⁽³⁾ Komisjoni 19. oktoobri 2018. aasta otsus (EL) 2018/1590, millega muudetakse otsuseid 2012/481/EL, 2014/391/EL, 2014/763/EL ja 2014/893/EL seoses teatavatele toodetele ELi ökomärgise andmise ökoloogiliste kriteeriumide ning asjaomaste hindamis- ja kontrollinõuete kehtivusajaga (ELT L 264, 23.10.2018, lk 24).

⁽⁴⁾ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 66/2010 (ELi ökomärgise kohta) rakendamise läbivaatamise kohta (COM(2017) 355 final).

- (7) Kooskõlas määrusega (EÜ) nr 66/2010 ei anta ökomärgist ühtegi liiki meditsiiniseadmele, sealhulgas ka mitte neile, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/745 ⁽⁵⁾.
- (8) Uues ringmajanduse tegevuskavas puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel, ⁽⁶⁾ mis võeti vastu 11. märtsil 2020, on sätestatud, et ELi ökomärgise kriteeriumidesse tuleb hakata süstemaatilisemalt lisama vastupidavuse, ringlussevõetavuse ja tootes sisalduva ringlusmaterjali osakaalu nõudeid.
- (9) Imavatele hügieenitoodetele ja korduskasutatavatele menstruatsioonianumatele ELi ökomärgise andmise läbivaadatud kriteeriumide eesmärk peaks olema edendada selliste toodete kasutamist, millel on olemusringi jooksul piiratud keskkonnamõju ning mis on toodetud materjalisäästlike ja energiatõhusate protsesside abil. Eelkõige edendatakse ELi ökomärgise andmise läbivaadatud kriteeriumidega selliste toodete kasutamist, mille tootmisel on piiratud mõju vette- ja õhkuheitele, mille tooraine on pärit kestlikult majandatud metsadest ja mis vastavad rangetele nõuetele kahjulike ainete kohta. Selleks, et aidata kaasa ringmajandusele üleminekule, edendatakse kriteeriumidega võimaluse korral plastpakendi asemel paber- ja/või kartongpakendite kasutamist ning selliste pakendite kasutamist, mis sisaldavad ringlussevõetud materjali ja mida on lihtne ringlusse võtta.
- (10) Turule on ilmunud ühekorratoodete alternatiivina tekstiilist valmistatud korduskasutatavad tooted. Imavatele hügieenitoodetele ja korduskasutatavatele menstruatsioonianumatele ELi ökomärgise andmise läbivaadatud kriteeriume ei kohaldata nende tekstiilist korduskasutatavate alternatiivtoodete suhtes; nende keskkonnavalasid tulipunkte ja ökoloogilisi kriteeriume on kavas spetsiaalselt uurida tekstiiltoodetele ELi ökomärgise andmise kriteeriumide (kehtestatud komisjoni otsusega 2014/350/EL) ⁽⁷⁾ läbivaatamise raames.
- (11) Arvestades kõnealuste tooterühmade innovatsioonitsükli, peaksid uued kriteeriumid ning nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded jääma kehtima kuni 31. detsembrini 2029.
- (12) Õiguskindluse huvides tuleks otsus 2014/763/EL kehtetuks tunnistada.
- (13) Tuleks ette näha üleminekuperiood nende tootjate jaoks, kelle imavatele hügieenitoodetele on antud ELi ökomärgis otsuses 2014/763/EL sätestatud kriteeriumide alusel, et neil oleks piisavalt aega viia oma tooted muudetud kriteeriumide ja nõuetega vastavusse. Imavate hügieenitoodete tootjatel tuleks piiratud aja jooksul pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist lubada esitada taotlusi kas otsusega 2014/763/EL kehtestatud kriteeriumide või käesoleva otsusega kehtestatud uute kriteeriumide alusel. Samuti tuleks lubada üleminekuperioodi jooksul kasutada ELi ökomärgiseid, mis on antud otsusega 2014/763/EL kehtestatud kriteeriumide alusel.
- (14) Käesolevas otsuses ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 16 alusel loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Tooterühm „imavad hügieenitooted“ koosneb toodetest, mis on ette nähtud inimese kehavedelike (nt uriin, väljaheide, higi, menstruaalveri, rinnapiim) imamiseks ja endas hoidmiseks, v.a tekstiiltooted. Tooterühm „imavad hügieenitooted“ hõlmab tooteid, mida võib kasutada nii eratarbeks kui ka kutsetegevuses.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1).

⁽⁶⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final) (ELT C 364, 28.10.2020, lk 94).

⁽⁷⁾ Komisjoni 5. juuni 2014. aasta otsus 2014/350/EL, millega kehtestatakse tekstiiltoodetele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 174, 13.6.2014, lk 45).

2. Tooterühm „imavad hügieenitooted“ ei hõlma tooteid, mis kuuluvad määruse (EL) 2017/745 kohaldamisalasse.

Artikkel 2

1. Tooterühm „korduskasutatavad menstruatsioonianumad“ koosneb korduskasutatavatest elastsetest anumatest või tōketest, mida kantakse keha sees, mis on ette nähtud menstruaalvere kogumiseks ja endas hoidmiseks ning mis on valmistatud silikoonist või muudest elastomeeridest.
2. Tooterühm „korduskasutatavad menstruatsioonianumad“ ei hõlma tooteid, mis kuuluvad määruse (EL) 2017/745 kohaldamisalasse.

Artikkel 3

1. Selleks et tootele saaks määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel anda tooterühma „imavad hügieenitooted“ hõlmava ELi ökomärgise, peab see vastama käesoleva otsuse artikli 1 kohasele kõnealuse tooterühma määratlusele ning käesoleva otsuse I lisas esitatud vastavatele kriteeriumidele ning asjaomastele hindamis- ja kontrollinõuetele.
2. Selleks et tootele saaks määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel anda tooterühma „korduskasutatavad menstruatsioonianumad“ hõlmava ELi ökomärgise, peab see vastama käesoleva otsuse artikli 2 kohasele kõnealuse tooterühma määratlusele ning käesoleva otsuse II lisas esitatud vastavatele kriteeriumidele ning asjaomastele hindamis- ja kontrollinõuetele.

Artikkel 4

Tooterühmade „imavad hügieenitooted“ ja „korduskasutatavad menstruatsioonianumad“ jaoks kehtestatud ELi ökomärgise andmise kriteeriumid ning nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded kehtivad 31. detsembrini 2029.

Artikkel 5

1. Halduseesmärkidel antakse tooterühmale „imavad hügieenitooted“ koodnumber „047“.
2. Halduseesmärkidel antakse tooterühmale „korduskasutatavad menstruatsioonianumad“ koodnumber „055“.

Artikkel 6

Otsus 2014/763/EL tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 7

1. Otsuses 2014/763/EL määratletud tooterühma „imavad hügieenitooted“ kuuluvatele toodetele ELi ökomärgise saamise taotlusi, mis on esitatud enne käesoleva otsuse kohaldamise alguskuupäeva, hinnatakse vastavalt otsuses 2014/763/EL sätestatud kriteeriumidele.
2. Käesoleva otsuse kohaldamise alguskuupäeval või sellest alates kuni kahe kuu jooksul esitatud taotlusi tooterühma „imavad hügieenitooted“ kuuluvatele toodetele ELi ökomärgise saamiseks võib taotleja koostada ja neid võidakse hinnata kas käesolevas otsuses sätestatud kriteeriumide järgi või kriteeriumide järgi, mis on sätestatud otsuses 2014/763/EL.
3. ELi ökomärgise kasutamise luba, mis on antud vastavalt otsuses 2014/763/EL sätestatud kriteeriumidele hinnatud taotluse alusel, võib kasutada 12 kuud alates käesoleva otsuse kohaldamise alguskuupäevast.

Artikkel 8

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Seda kohaldatakse alates 21. septembrist 2023.

Brüssel, 14. september 2023

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Virginijus SINKEVIČIUS

I LISA

Imavatele hügieenitoodetele ELi ökomärgise andmise kriteeriumid

ELi ökomärgise kriteeriumid on ette nähtud turu parima keskkonnatoimega imavatele hügieenitoodetele. Need kriteeriumid on seotud nende toodete olemusliku olulisima keskkonnamõjuga ja edendavad ringmajandust.

Hindamis- ja kontrollinõuded

Selleks, et konkreetsele tootele antaks ELi ökomärgis, peab toode vastama kõigile nõuetele. Taotleja esitab kirjaliku kinnituse selle kohta, et kõik kriteeriumid on täidetud.

Iga kriteeriumi puhul on esitatud konkreetsed hindamis- ja kontrollinõuded.

Kui taotlejalt nõutakse kõnealustele kriteeriumidele vastavuse tõendamiseks kinnituste, dokumentide, analüüside, katseprotokollide või muude tõendite esitamist, võivad need pärineda vastavalt vajadusele taotlejalt ja/või tema tarnija(te)lt.

Pädevad asutused tunnustavad eelistatavalt selliste asutuste välja antud tunnistusi, mis on akrediteeritud vastavalt katse- ja kalibreerimislaborite asjakohasele ühtlustatud standardile, ning selliste asutuste tehtud kontrolle, mis on akrediteeritud vastavalt tooteid, protsesse ja teenuseid sertifitseerivate asutuste asjakohasele ühtlustatud standardile.

Vajaduse korral võib kasutada ka kriteeriumides esitamata katsemeetodeid, kui taotlust hindav pädev asutus aktsepteerib nende samaväärsust.

Vajaduse korral võivad pädevad asutused nõuda tõendavaid dokumente ja teha sõltumatut kontrolli.

ELi ökomärgise saanud toodetega seotud tarnijate ja tootmiskohtade muutumisest tuleb teavitada pädevaid asutusi ning seejuures tuleb lisada teave, mis võimaldab kontrollida jätkuvat kriteeriumidele vastavust.

Eeltingimusena peab toode vastama kõigile selles riigis või nendes riikides kohaldatavatele õiguslikele nõuetele, kus toode kavatakse turule lasta. Taotleja kinnitab toote vastavust sellele nõudele.

Koos ELi ökomärgise taotlusega esitatakse järgmine teave:

- a) toote kirjeldus koos üksikute tooteühikute massi ja toote kogumassiga;
- b) müügiapakendi kirjeldus ja vajaduse korral selle kogumass;
- c) rühmapakendi kirjeldus ja vajaduse korral selle kogumass;
- d) eraldatavate osade kirjeldus koos iga osa massiga;
- e) tootes kasutatud koostisosad, materjalid ja kõik tootes kasutatud ained, nende massid ning alati kui see on asjakohane, vastavad CASi numbrid.

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „lisaained“ – ained, mis lisatakse koostisosale, materjalile või lõpptootele, et parandada või säilitada selle teatud omadusi;
- 2) „biopõhine plast“ – plast, mille tootmise lähteaineteks on biopõhised toorained. Tavaplastid on tehtud fossiilsetest ressurssidest (nafta ja maagaas), biopõhised plastid on tehtud biomassist. Biomass pärineb praegu peamiselt taimedest, mida kasvatatakse spetsiaalselt fossiilsete ressursside asendamiseks lähteainena, nagu suhkruroog, teravilja-kultuurid, õlikultuurid või toiduks kõlbmatud lähteained nagu puit. Muud allikad on orgaanilised jäätmed ja kõrvalsaadused, näiteks kasutatud toiduõli, suhkruroo pressimisjäätmed ja tallõli. Plaste võib täielikult või osaliselt valmistada biopõhisest lähteainest. Biopõhine plast võib olla või mitte olla biolagunev;
- 3) „tselluloosimass“ – peamiselt tselluloosist koosnev kiuline materjal, mis on saadud lignotselluloosmaterjalidest ühe või mitme töötlemisega vesilahuse ja/või valgendamiskemikaalidega;

- 4) „koostisosa“ – üks või mitu materjali ja keemiatoodet, mis koos täidavad imavas hügieenitootes soovitud funktsiooni, näiteks absorbeeriv südamik, liimid või välimine tõkkekiile;
- 5) „komposiitpakend“ – pakendiühik, mis on tehtud kahest või enamast eri materjalist, välja arvatud siltide, sulgurite ja tihendite materjal, kusjuures neid pakendimaterjale ei saa käsitsi eraldada ja seega moodustavad nad ühtse terviku;
- 6) „rühmapakend“ (ka „teisene pakend“) – pakend, mis on ette nähtud teatud hulga kaubaüksuste rühmitamiseks müügikohas, sõltumata sellest, kas see müüakse koos kaubaüksusega lõppkasutajale või kasutatakse seda vaid riulite täitmiseks müügikohas või ladustamis- või turustusüksuse loomiseks, kusjuures selle eemaldamine tootelt ei mõjuta toote omadusi;
- 7) „lisandid“ – tootmisel, sh tooraine tootmisel tekkivad jääk-, reo- ja saasteained jms, mille jääksisaldus tooraines/koostisaines ja/või keemiatoodes (mida kasutatakse lõpptootes või selle mis tahes koostisosas) on alla 100 ppm (0,0100 massiprotsenti, 100 mg/kg);
- 8) „koostisained“ – kõik keemiatoodes (mida kasutatakse lõpptootes või selle ükskõik millises koostisosas) sisalduvad ained, sealhulgas toorained sisalduvad lisaained (nt säilitusained ja stabilisaatorid). Koostisainetena käsitatakse ka selliseid aineid, mis teadaolevalt eralduvad koostisainetest stabiliseeritud tootmistingimustes (nt formaldehüüd ja arüülamiin);
- 9) „keemilised tsellulooskiud“ (ka „tehiskiud“) – tselluloostoorainest toodetud kiud, sealhulgas viskoos-, modaal-, lüotsell-, kupro- ja triatsetaatkiud;
- 10) „materjalid“ – materjalid, millest imava hügieenitoote eri koostisosad koosnevad, näiteks helvestselluloos, puuvill või polüpropüleen (PP);
- 11) „pakend“ – mis tahes materjalist esemed, mis on ette nähtud toodete mahutamiseks, kaitsmiseks, käsitsemiseks, kättetoimetamiseks või esitlemiseks ning mida saab funktsiooni, materjali ja kujunduse põhjal jagada erinevateks pakendivormideks, sealhulgas:
  - a) esemed, mis on vajalikud toote mahutamiseks, toetamiseks või säilitamiseks kogu selle kasutusea jooksul, kuid ei ole toote lahutamatud osad, ja mille kasutamine, tarbimine või kõrvaldamine on ette nähtud koos tootega;
  - b) punktis a osutatud eseme koostisosad ja lisaelemendid, mis on selle esemega lahutamatu seotud;
  - c) punktis a osutatud eseme lisaelemendid, mis ripuvad vahetult toote küljes või on sinna kinnitatud ning täidavad pakendifunktsiooni, kuid ei ole toote lahutamatud osad, ja mille kasutamine, tarbimine või kõrvaldamine on ette nähtud koos tootega; jms;
- 12) „plastmaterjalid“ (ka „plastid“) – polümeerid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 ⁽¹⁾ artikli 3 lõike 5 tähenduses, millele võib olla lisatud lisaaineid või muid aineid ja mis võivad olla lõpptootes ja/või pakendi peamiseks struktuurikomponendiks, välja arvatud looduslikud polümeerid, mida ei ole keemiliselt modifitseeritud;
- 13) „polümeer“ — aine, mille molekulides paiknevad järjestikku ühesugused või erinevad monomeerühikud. Sellised molekulid peavad olema erinevate molekulmassidega, kusjuures erinevused molekulmassis peavad eelkõige tulenema monomeerühikute arvust. Polümeer vastab järgmistele tingimustele: a) aines on massilt ülekaalus molekulid, mis koosnevad vähemalt kolmest monomeerühikust, mis on kovalentselt seotud vähemalt ühe muu monomeerühiku või muu reagendiga; b) ühesuguse molekulmassiga molekulid on aines massilt vähemuses. Selle mõiste kontekstis tähendab „monomeerühik“ monomeeri reaktsioonijärgset kuju polümeeris, nagu on määratletud määrukses (EÜ) nr 1907/2006;
- 14) „tooteühik“ – väikseim ese, mida tarbija saab kasutada ja mis täidab toote funktsiooni;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH), millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

- 15) „ringlussevõetavus“ – esemest ringlussevõtuks kättesaadav osa (mass või protsent);
- 16) „ringlussevõetud materjali sisaldus“ – eseme osa (pindala, pikkuse, mahu või massi järgi), mis saadakse pärast tarbimist ja/või tootmist ringlusse võetud materjalist. Ese võib sel juhul tähendada toodet või pakendit;
- 17) „ringlussevõtt“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ⁽²⁾ artikli 3 kohaselt taaskasutamistoiming, mille käigus jäätmematerjalid töödeldakse toodeteks, materjalideks või aineteks kasutamiseks nende esialgsel või mõnel muul eesmärgil. See hõlmab orgaaniliste ainete töötlemist, kuid ei hõlma jäätmete energiakasutust ja töötlemist materjalideks, mida kasutatakse kütustena või kaeveõõnte täitmiseks;
- 18) „müügi pakend“ (ka „esmane pakend“) – pakend, mis on ette nähtud toodetest ja pakendist koosneva kaubaüksuse jaoks, mida müüakse lõppkasutajale või tarbijale müügi kohas;
- 19) „eraldatav osa“ – pakendi osa, mis on pakendiühiku põhiosast erinev, võib olla erinevast materjalist, tuleb tootele ligipääsu saamiseks pakendiühiku põhiosast täielikult ja püsivalt lahti võtta ning visatakse tavaliselt ära enne kui pakendiühik ja sellest eraldi. Imavate hügieenitoodete puhul on see enne toote kasutamist eemaldatav kaitse- või hügieenifunktsiooniga koostisosa, näiteks individuaalne ümbris või kile, kui müügi pakendis (peamiselt tampoonide ja hügieenisidemete korral) on mitu imavat hügieenitoodet, imikumähkmete ja hügieenisidemete eraldatav katteriba ja paber või tampoonide aplikaator;
- 20) „endokriinseid häireid põhjustavate omadustega ained“ – ained, millel on tuvastatud endokriinseid häireid põhjustavad omadused (oht inimeste tervisele ja/või keskkonnale) kooskõlas määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 57 lõikega f (autoriseerimisele kuuluvate väga ohtlike ainete kandidaatainete loetelu) või kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 528/2012,⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1107/2009⁽⁴⁾ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1272/2008⁽⁵⁾;
- 21) „ülisuure imavusega polümeerid“ – sünteetilised polümeerid, mis on ette nähtud imama ja endas hoidma oma massiga võrreldes suurt vedelikukogust;
- 22) „sünteetilised polümeerid“ – makromolekulaarsed ained (välja arvatud tselluloosimass), mis on tahtlikult valmistatud järgmistes protsessides:
  - a) polümerisatsiooniprotsess, nagu monomeeride ja muude lähteainete polüümitumine, polükondensatsioon või muu sarnane ühinemisprotsess, või
  - b) looduslike või sünteetiliste makromolekulide keemiline modifitseerimine;
  - c) mikroobne fermentatsioon.

1. kriteerium. Helvestselluloos

Seda kriteeriumi kohaldatakse helvestselluloosi suhtes, mille sisaldus lõpptootes on vähemalt üks massiprotsent.

1.1. Helvestselluloosi hankimine

Kõigil helvestselluloosi tarnijatel peab olema kehtiv järelevalveahela sertifikaat, mis on välja antud sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimissüsteemi, näiteks FSC, PEFC või muu samaväärse süsteemi kaudu.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

Vähemalt 70 %-l puidutoormest, mida kasutatakse helvestselluloosi tootmiseks, peab olema kehtiv säästva metsamajanduse sertifikaat, mis on välja antud sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimissüsteemi, näiteks FSC, PEFC või muu samaväärse süsteemi kaudu. Puidutoorme, sealhulgas esmase puidu ülejäänud osa peab olema kontrollitud puit, mille suhtes rakendatakse kontrollisüsteemi, mis tagab, et puit on seaduslikult hangitud ja vastab kõigile muudele sertifitseerimissüsteemi nõuetele sertifitseerimata materjali kohta.

Järelevalveahela ja/või säästva metsamajandamise sertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused peavad olema selle sertifitseerimissüsteemi raames akrediteeritud/tunnustatud.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab nõuetele vastavuse kinnituse koos kehtivate, sõltumatult sertifitseeritud järelevalveahela sertifikaatidega kogu (100 %) tootes kasutatud helvestselluloosi tarnijate kohta. Sõltumatu sertifitseerimisena tunnustatakse sertifitseerimist FSC, PEFC või muu samaväärse kolmanda isiku süsteemi kaudu.

Lisaks esitab taotleja auditeeritud raamatupidamisdokumendid, mis tõendavad, et vähemalt 70 % helvestselluloosi tootmiseks kasutatud puidutoormest on kehtiva FSC, PEFC või samaväärse süsteemi kohaselt määratletud sertifitseeritud materjalina. Need auditeeritud raamatupidamisdokumendid peavad kehtima kogu ELi ökomärgise loa kehtivusaja jooksul. Pädevad asutused kontrollivad raamatupidamisdokumente uuesti kaksteist kuud pärast ELi ökomärgise loa andmist.

Kui helvestselluloosi kasutatakse õhuvoolus ladestatud lausmaterjalis, eraldab lausmaterjali tarnija tootes kasutatud, õhuvoolus ladestatud lausmaterjalile krediidiühikud ja esitab eraldatud ühikute arvu tõendamiseks arved.

Puidutoorme ülejäänud osa kohta tuleb tõendada, et sertifitseerimata esmase puitmaterjali sisaldus ei ületa 30 % ning et see on kontrollitud puit, mille suhtes rakendatakse kontrollisüsteemi, mis tagab, et puit on seaduslikult hangitud ja vastab kõigile muudele sertifitseerimissüsteemi nõuetele sertifitseerimata materjali kohta. Kui sertifitseerimissüsteemiga ei ole ette nähtud, et kogu esmane materjal peab olema pärit geneetiliselt muundamata liikidest, tuleb selle tõenduseks esitada lisatõendid.

1.2. Helvestselluloosi pleegitamine

Toote valmistamiseks kasutatavat tselluloosimassi ei tohi pleegitada lihtaine kujul gaasilise klooriga (Cl₂).

Elementaarse kloorita (ECF) tselluloosimassi puhul ei tohi ELi ökomärgisega toodetes kasutatava tselluloosimassi tootmisel tekkiv aasta keskmine adsorbeeritavate halogeenorgaaniliste ühendite (AOX) heide, väljendatuna kilogrammides ühe tonni õhkkuiva materjali kohta (kg/ADt), ületada 0,140 kg/ADt.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab sellele kriteeriumile vastavuse kohta kinnituse, millele on lisatud ISO 9562:2004 katsemeetodil tehtud katse protokoll, sealhulgas AOX heide pleegitatud elementaarse kloorita (ECF) tselluloosimassi koguse kohta, väljendatuna AOX kilogrammides ühe tonni õhkkuiva tselluloosimassi kohta. Kui kasutatakse erineva kvaliteediklassiga tselluloosimasse, esitab taotleja igale tselluloosimassile vastava AOX heide. Samaväärseid meetodeid võib aktsepteerida katsemeetoditena, kui kolmas isik peab neid samaväärseks, ning nendega peavad kaasnema üksikasjalikud arvutused, mis näitavad vastavust käesolevale nõudele, ja sellega seotud tõendavad dokumendid.

AOX heidet mõõdetakse filtrimata ja settimata proovides, mis võetakse vabriku reoveepuhasti heitvee väljajuhtimise punktis. Kui vabriku heitvesi suunatakse asula või muu kolmanda isiku reoveepuhastisse, analüüsitakse filtrimata ja settimata proove, mis on võetud vabriku heitvee kanalisatsioonivõrku väljajuhtimise punktis, ning tulemused korrutatakse kõrvaldamistõhususe standardteguriga, mida rakendatakse kõnealuse asula või kolmanda isiku reoveepuhasti suhtes. Kõrvaldamistõhususe tegur põhineb kõnealuse asula või muu kolmanda isiku reoveepuhasti käitajalt saadud tabelil.

Teave AOX heide kohta väljendatakse vähemalt 12 mõõtmise aastase keskmisena, kusjuures mõõtmised peavad olema tehtud vähemalt kord kuus. Uue või ümberehitatud tootmistehase puhul peavad mõõtmised hõlmama vähemalt 45 järjestikust tehase püsiva töö päeva. Mõõtmisagedus märgitakse tõendavatesse dokumentidesse.

AOXi mõõdetakse üksnes sellise tootmise korral, kus tselluloosimassi pleegitamiseks kasutatakse klooriühendeid (ECF-pleegitamine). Tselluloosimassi tootmise heitvees ei ole vaja AOXi mõõta, kui tootmisel pleegitamist ei toimu või kui pleegitamine toimub kloorivabade ainetega.

Taotleja peab esitama tselluloosimassi tootja kinnituse, et lihtaine kujul gaasilist kloori (Cl₂) ei ole kasutatud.

Kui taotleja ei kasuta ECF-tselluloosimassi, piisab vastavast kinnitusest.

1.3. Helvestselluloosi tootmise vetteheide (keemiline hapnikutarve (KHT) ja fosfor (P)) ning õhkuheide (väävlühendid (S) ja NO_x)

Tselluloosimassi tootmise vetteheidet ja õhkuheidet iseloomustatakse punktidega (P_{KHT}, P_P, P_S, P_{NO_x}). Punktide arvutamiseks jagatakse heite tegelik väärtus tabelis 1 esitatud võrdlusväärtusega.

— Ükski sel teel leitud punktiarv (P_{KHT}, P_P, P_S ja P_{NO_x}) ei tohi olla suurem kui 1,5.

— Punktiarvude kogusumma (P_{kokku} = P_{KHT} + P_P + P_S + P_{NO_x}) ei tohi olla suurem kui 4,0.

Iga hangitud tselluloosimassi *i* kohta mõõdetud heide (väljendatud kilogrammides õhkuiva materjali tonni kohta, kg/ADt) kaalutakse vastava hangitud tselluloosimassi osakaaluga (arvestatuna õhkuiva tselluloosimassi *i* kohta tonnides) ja summeeritakse üle kõikide *i*-de. Heite võrdlusväärtused tselluloosimassi liikide kohta on esitatud tabelis 1. Lõpuks jagatakse koguheitte väärtus võrdlusväärtusega vastavalt järgmisele valemile KHT arvutamiseks:

$$P_{KHT} = \frac{COD_{kokku}}{COD_{võrdlus, kokku}} = \frac{\sum_{i=1}^n [tselluloos_i \times KHT_{tselluloos, i}]}{\sum_{i=1}^n [tselluloos_i \times KHT_{võrdlus, tselluloos, i}]}$$

Tabel 1

Heite võrdlusväärtused tselluloosimassi liikide kaupa CTMP = keemilis-termomehaaniline tselluloosimass; NSSC = neutraalsulfit-pooltselluloos

	Võrdlusväärtused (kg õhkuiva materjali tonni kohta)			
	KHT _{võrdlus}	P _{võrdlus}	S _{võrdlus}	NO _x _{võrdlus}
Koostootmisvabrikud				
Pleegitatud tselluloosimass (v.a sulfitcelluloos)	16,0	0,030 ⁽¹⁾ 0,05 ⁽²⁾	0,6	1,5
Pleegitatud tselluloosimass (sulfitcelluloos)	24,0	0,03	0,6	1,5
Pleegitamata tselluloosimass	6,5	0,02	0,6	1,5
Pleegitamata tselluloosimass (ainult UKP-E kvaliteet)	6,5	0,035	0,6	1,5
CTMP	15,0	0,01	0,2	0,3
NSSC	11	0,02	0,4	1,5
Koostootmiseta vabrikud ⁽³⁾				
Muundamisprotsess	1	0,001	0,15	0,6

⁽¹⁾ Arvutamisel on kasutatud fosfori netoheidet. Koguheitest võib lahutada puidutoormes ja vees loomulikult leiduva fosfori. Lubatud on vähendused kuni 0,010 kg/ADt.

⁽²⁾ Suurem väärtus viitab vabrikutele, kus kasutatakse suurema fosforisisaldusega piirkondadest pärit eukalüpti ja USA lõunapoolseid männiliike, ning seda kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2026. Alates 1. jaanuarist 2027 kohaldatakse piirnõrmi 0,03 kg P/ADt ka nende vabrikute suhtes, milles kasutatakse suurema fosforisisaldusega piirkondadest pärit eukalüpti ja USA lõunapoolseid männiliike.

⁽³⁾ Koostootmiseta vabrikute puhul peab (peavad) tooraineks olevad tselluloosimass(id) vastama koostootmisvabrikute kohta esitatud väärtustele, millele tuleb lisada muundamisprotsessist tulenevad heitkogused.

Hindamine ja kontroll

Taotleja peab esitama üksikasjalikud arvutused ja katseandmed, mis näitavad vastavust sellele kriteeriumile, ja asjakohased tõendavad dokumendid, kaasa arvatud katseprotokollid pideva või perioodilise seire käigus järgmistel meetoditel tehtud standardkatsete kohta: KHT: ISO 15705 või ISO 6060; P (üldfosfor): EN ISO 6878; NO_x: EN 14792, ISO 11564 või EPA meetod 7e; S (vääveloksiidid): EN 14791, EPA meetod nr 6C või 8; S (taandatud väävel): EPA nr 15A, 16A, 16B või 16c; S

sisaldus naftas: ISO 8754; S sisaldus kivisöes: ISO 19579; S sisaldus biomassis: EN 15289. Aktsepteeritakse katsemeetodeid, mille rakendusala ja nõuded on samaväärsed nimetatud riiklike ja rahvusvaheliste standarditega ning mille samaväärsust on kinnitanud sõltumatu kolmas isik. Heite seireks võib kasutada ka kiiranalüüse, tingimusel et heidet kontrollitakse korrapäraselt (nt kord kuus) vastavate eespool nimetatud standardite või sobivate võrdväärsete standardite alusel.

KHT mõõtmise puhul peetakse vastuvõetavaks orgaanilise süsiniku kogusisalduse analüüsil põhinevat pidevat seiret, tingimusel et asjaomase tootmiskoha puhul on kindlaks tehtud korrelatsioon orgaanilise süsiniku kogusisalduse ja KHT kohta saadud tulemuste vahel.

KHT-d ja üldfosfori heidet mõõdetakse vähemalt kord nädalas. Väavli ja NO_x heidet mõõdetakse vähemalt kaks korda kalendriaastas (nelja- kuni kuuekuulise vahega).

Esitatakse aasta keskmised andmed, v.a juhul, kui:

- tootmine toimub üksnes piiratud aja jooksul;
- tootmistehas on uus või ümberehitatud – sel juhul peavad mõõtmised hõlmama vähemalt 45 järjestikust tehase püsiva töö päeva.

Mõõtmistulemused peavad olema asjaomase tootmise suhtes esindavad ja iga heiteparameetri kohta peab olema tehtud piisav arv mõõtmisi. Tõendavates dokumentides esitatakse mõõtmiste sagedus ning KHT, üldfosfori, väavli ja NO_x punktide arvutus.

Vetteheidet mõõdetakse filtrimata ja settimata proovides, mis võetakse vabriku reoveepuhasti heitvee väljajuhtimise punktis. Kui vabriku heitvesi suunatakse asula või muu kolmanda isiku reoveepuhastisse, analüüsitakse filtrimata ja settimata proove, mis on võetud vabriku heitvee kanalisatsioonivõrku väljajuhtimise punktis, ning tulemused korrutatakse kõrvaldamistõhususe standardteguriga, mida rakendatakse kõnealuse asula või kolmanda isiku reoveepuhasti suhtes. Kõrvaldamistõhususe tegur põhineb kõnealuse asula või muu kolmanda isiku reoveepuhasti käitajalt saadud tabelil.

Õhkuheite arvutamisel võetakse arvesse tselluloosimassi tootmisega, sh väljaspool tootmiskohta auru tekitamisega seotud väavli ja NO_x koguheidet, v.a elektritootmise arvele jääv heide. Kui tehases toodetakse koos soojust ja elektrit, tuleb koguheitest lahutada tootmiskohas elektritootmisel tekkinud väavli ja NO_x heide. Elektri tootmisel tekkivate heitkoguste osakaal arvutatakse järgmiselt:

$$2 \times (\text{MWh (elekter)}) / [2 \times \text{MWh (elekter)} + \text{MWh (soojus)}].$$

Selles arvutuses tähendab „elekter“ koostootmisjaamas toodetud elektrienergiat ja „soojus“ on koostootmisjaamast tselluloosimassi tootmiseks tarnitud netosoojus.

Mõõdetakse utilisaatorkateldest, lubjapõletusahjudest, aurukateldest ja tugevalõhnaliste gaaside põletusahjudest pärit väavli ja NO_x heidet. Arvesse võetakse ka hajuheidet.

Teatatud väavliühendite heite väärtused peavad sisaldama nii oksüdeerunud kui ka taandatud väavli heidet (SO₂ ja taandatud väavli üldsisaldus – mõõdetud väavlina). Arvesse võetakse ka naftast, kivisöest ja muudest teadaoleva väavlisaldusega välistest kütustest soojust tootmisel tekkivat väavliheidet, kusjuures selle heite koguse võib mõõtmise asemel ka arvutada.

1.4. **Helvestselluloosi tootmise CO₂ heide**

Helvestselluloosi tootmise CO₂ heide, kaasa arvatud (nii tootmiskohas kui ka mujal) elektritootmisest tulenev heide, ei tohi ületada tabelis 2 esitatud väärtusi. Arvesse tuleb võtta kõigi tselluloosimassi tootmisel kasutatud energiaallikate CO₂ heidet.

Energiaallikate CO₂ heite arvutamiseks tuleb kasutada heite võrdlusväärtusi, mis on esitatud tabelis 3. Muude energiaallikate CO₂ heite koefitsiendid saab vajadusel leida komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2066⁽⁶⁾ VI lisast ning võrguelekttri CO₂ heite koefitsiendid peaksid olema kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/331⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2066, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohast kasvuhoonegaaside heite seiret ja aruandlust ning millega muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 601/2012, C/2018/8588 (ELT L 334, 31.12.2018, lk 1).

⁽⁷⁾ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil (ELT L 59, 27.2.2019, lk 8).

Tabel 2

Piirnormid tselluloosimassi liikide kohta. CTMP: keemilis-termomehaaniline tselluloosimass

Koostootmisvabrikud	
Keemiline tselluloosimass ja pooltselluloos	400 kg CO ₂ /ADt
CTMP	900 kg CO ₂ /ADt
Koostootmiseta vabrikud	
Muundamisprotsess ⁽¹⁾	95 kg CO ₂ /ADt

(¹) Koostootmiseta vabrikute puhul peab (peavad) tooraineks olevad tselluloosimass(id) vastama koostootmisvabrikute kohta esitatud väärtustele, millele tuleb lisada muundamisprotsessist tulenevad heitkogused.

Tabel 3

Eri energiaallikate CO₂ heite võrdlusväärtused

Kütus	CO ₂ heide	Ühik	Viide
Kivisüsi	94,6	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Toornafta	73,3	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Kütteõli 1	74,1	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Kütteõli 2–5	77,4	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Veeldatud naftagaas (LPG)	63,1	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Maagaas	56,1	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Võrguelekter	376	g fossiil-CO ₂ /kWh	Määrus (EL) 2019/331

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab kriteeriumi täitmist tõendavad andmed ja üksikasjalikud arvutused ning asjakohased tõendavad dokumendid.

Tselluloosimassi tootja esitab taotlejale iga kasutatava tselluloosimassi kohta üheainsa CO₂ heite väärtuse (kg CO₂/ADt).

CO₂ heite andmed peavad kajastama kõiki tselluloosimassi tootmisel kasutatud energiaallikaid, sh nii tootmiskohas kui ka mujal elektritootmisest tulenevat heidet.

CO₂ heite arvutamisel loetakse ostetud ja tootmises kasutatud, taastuvatest energiaallikatest saadud energiakoguse CO₂ heide nulliks. Biomassi põletamise puhul tähendab see, et biomass peab vastama asjakohastele säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001⁽⁸⁾. Taotleja esitab asjakohased dokumendid selle kohta, et seda liiki energiat vabrikus tegelikult kasutatakse või see on ostetud väljastpoolt (lepingu koopia ja arve, millel on näidatud taastuenergia osakaal ostetud elektrienergiast).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

Arvutuste ja/või massibilansi periood hõlmab 12 kuu tootmist. Arvutusi korratakse igal aastal. Uue või ümberehitatud tootmistehase puhul tuleb arvutused teha vähemalt 45 järjestikuse püsiva töö päeva kohta. Arvutused peavad olema asjaomase tootmise suhtes esindavad.

Võrguelektri puhul kasutatakse eespool esitatud väärtust (Euroopa keskmine), välja arvatud juhul, kui taotleja esitab dokumendid, mis tõendavad konkreetset väärtust tema elektritarbijate puhul (konkreetselt elektri või sertifitseeritud elektri ostuleping). Sellisel juhul võib taotleja kasutada osutatud väärtuse asemel seda väärtust. Kriteeriumi täitmise tõendamiseks kasutatavate dokumentide hulgas peavad olema tehnilised kirjeldused, milles on näidatud see keskmine väärtus (nt lepingu koopia).

1.5. Energiatarbimine helvestselluloosi tootmisel

Tselluloosimassi tootmise energiatarbimine hõlmab nii elektritarbimist kui ka kütusetarbimist soojuse tootmiseks ning seda väljendatakse punktidenähtudega (P_{elekter} ja $P_{\text{kütus}}$). Kohaldatakse järgmisi piirnorme ja võrdlusväärtusi:

- $P_{\text{elekter}} < 1,5$;
- $P_{\text{kütus}} < 1,5$.
- Punktide summa ($P_{\text{kokku}} = P_{\text{elekter}} + P_{\text{kütus}}$) ei tohi olla suurem kui 2,5.

Elektritarbimise punktide arvutamine:

$$P_{\text{elekter}} = \frac{\sum_{i=1}^n [\text{tselluloos}_i \times E_{\text{tselluloos, } i}]}{\sum_{i=1}^n [\text{tselluloos}_i \times E_{\text{võrdlus, tselluloos, } i}]}$$

kus

$E_{\text{tselluloos, } i}$ = ise toodetud elekter + ostetud elekter – müüdüd elekter;

$E_{\text{võrdlus, tselluloos, } i}$ vastavalt tabelile 4.

$E_{\text{tselluloos, } i}$ väljendatakse kilovatt-tundides ühe tonni õhkuiva materjali kohta (kWh/ADt) ja arvutatakse iga lõpptootes kasutatud tselluloosimassi i jaoks.

Kütusetarbimise punktide arvutamine:

$$P_{\text{kütus}} = \frac{\sum_{i=1}^n [\text{tselluloos}_i \times F_{\text{tselluloos, } i}]}{\sum_{i=1}^n [\text{tselluloos}_i \times F_{\text{võrdlus, tselluloos, } i}]}$$

kus

$F_{\text{tselluloos, } i}$ = kätises toodetud kütus + ostetud kütus – müüdüd kütus – 1,25 × kätises toodetud elekter;

$F_{\text{võrdlus, tselluloos, } i}$ vastavalt tabelile 4.

$F_{\text{tselluloos, } i}$ väljendatakse kilovatt-tundides ühe tonni õhkuiva materjali kohta (kWh/ADt) ja arvutatakse iga lõpptootes kasutatud tselluloosimassi i kohta.

Müüdüd soojuse tootmiseks kasutatud kütusekogus lisatakse eespool esitatud võrrandi liikmele „müüdüd kütus“.

Tselluloosimasside segu korral kaalutakse soojuse tootmiseks vajaliku elektri- ja kütusetarbimise võrdlusväärtus iga kasutatud tselluloosimassi osakaaluga (tselluloosimassi i arvestatuna õhkuiva tselluloosimassi tonnides) ja kaalutud väärtused liidetakse kokku. Liidetakse ka tselluloosimasside segamisel tarbitud energia ja muundamisprotsessis kasutatud energia.

Tabel 4

Elektri ja kütuste puhul kasutatavate võrdlusväärtuste tabel

Tselluloosimassi liik	$E_{\text{võrdlus, tselluloos}}$ kWh/ADt	$F_{\text{võrdlus, tselluloos}}$ kWh/ADt
Koostootmisvabrikud		
Keemiline tselluloosimassi ja pooltselluloos	800	5 400

CTMP	1 800	900
------	-------	-----

Koostootmiseta vabrikud ⁽¹⁾

Muundamisprotsess	250	1 800
-------------------	-----	-------

(¹) Koostootmiseta vabrikute puhul peab (peavad) toorainemass(id) vastama koostootmisvabrikute kohta esitatud väärtustele, millele tuleb lisada muundamisprotsessis kasutatud energia.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab kogu elektri- ja kütusekulu koos arvutuste ja tõendavate dokumentidega, mis kinnitavad kriteeriumile vastavust.

Taotleja arvutab välja kogu sisendenergia ja eristab tselluloosimassi tootmisel kasutatud soojuse/kütused ja elektrienergia. Kui kasutatakse helvestselluloosi masside segu, tuleb energia arvutada võrdeliselt iga tselluloosimassi osakaaluga. Tooraine transportimiseks kasutatud energiat energiatarbimise arvutustes ei arvestata. Arvutuste või massibilansi periood hõlmab 12 kuu tootmist. Arvutusi korratakse igal aastal. Uue või ümberehitatud tootmistehase puhul tuleb arvutused teha vähemalt 45 järjestikuse püsiva töö päeva kohta. Arvutused peavad olema asjaomase tootmise suhtes esindavad.

Elektri kogutarbimine $E_{\text{tselluloos}}$ sisaldab võrgust sisseostetud netoelektrit ja kohapeal toodetud elektrit, mida mõõdetakse elektrienergia. Reovee puhastamiseks kasutatud elektrienergiat ei arvestata.

Kütuse kogutarbimine $F_{\text{tselluloos}}$ sisaldab kõiki ostetud kütuseid, kohapeal tootmisprotsessist saadud vedelike ja jäätmete (nt puidujäätmel, saepuru, vedelikud jne) põletamisel saadud soojusenergiat ning kohapealsest elektritootmisest saadud soojust. Taotleja peab soojusenergia üldkoguse arvutamisel arvesse võtma siiski ainult 80 % nendest allikatest pärit soojusenergiast.

Kui auru tootmisel kasutatakse soojusallikana elektrit, arvutatakse aurustumissoojus, jagatakse see 0,8ga ja liidetakse kogu kütusetarbimisele.

2. kriteerium. Keemilised tsellulooskiud

Seda kriteeriumi kohaldatakse keemiliste tsellulooskiudude suhtes, mille sisaldus lõpptootes on vähemalt üks massiprotsent.

2.1. Keemiliste tsellulooskiudude hankimine

Kõigil keemiatselluloosi tarnijatel peab olema kehtiv järelevalvehela sertifikaat, mis on välja antud sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimissüsteemi, näiteks FSC, PEFC või muu samaväärse süsteemi kaudu.

Vähemalt 70 %-l toormest, mida kasutatakse keemiatselluloosi tootmiseks, peab olema kehtiv säästva metsamajanduse sertifikaat, mis on välja antud sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimissüsteemi, näiteks FSC, PEFC või muu samaväärse süsteemi kaudu. Keemiatselluloosi tootmiseks kasutatava toorme ülejäänud osa peab olema kontrollitud puit, mille suhtes rakendatakse kontrollisüsteemi, mis tagab, et see on seaduslikult hangitud ja vastab kõigile muudele sertifitseerimissüsteemi nõuetele sertifitseerimata materjali kohta.

Järelevalvehela ja/või säästva metsamajandamise sertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused peavad olema selle sertifitseerimissüsteemi raames akrediteeritud/tunnustatud.

Puuvillaebemetest toodetud keemiatselluloos peab vastama hankimise ja jälgitavuse kriteeriumile 3.1.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab nõuetele vastavuse kinnituse koos kehtiva, sõltumatult sertifitseeritud järelevalvehela sertifikaadiga kogu (100 %) tootes kasutatud keemiatselluloosi tarnijate kohta. Sõltumatu sertifitseerimisena tunnustatakse sertifitseerimist FSC, PEFC või muu samaväärse kolmanda isiku süsteemi kaudu.

Lisaks esitab taotleja auditeeritud raamatupidamisdokumendid, mis tõendavad, et vähemalt 70 % keemiatselluloosi tootmiseks kasutatud toormest on kehtiva FSC, PEFC või samaväärse süsteemi kohaselt määratletud sertifitseeritud materjalina. Need auditeeritud raamatupidamisdokumendid peavad kehtima kogu ELi ökomärgise loa kehtivusaja jooksul. Pädevad asutused kontrollivad raamatupidamisdokumente uuesti kaksteist kuud pärast ELi ökomärgise loa andmist.

Kui keemilisi tsellulooskiude kasutatakse õhuvoolus ladestatud või muus mittekoostatud lausmaterjalis, eraldab lausmaterjali tarnija või tootja tootes kasutatud, õhuvoolus ladestatud või muule mittekoostatud lausmaterjalile krediidiühikud ja esitab eraldatud ühikute arvu tõendamiseks arved.

Toorme ülejäänud osa kohta tuleb tõendada, et sertifitseerimata esmase puitmaterjali sisaldus ei ületa 30 % ning et see on kontrollitud materjal, mille suhtes rakendatakse kontrollisüsteemi, mis tagab, et materjal on seaduslikult hangitud ja vastab kõigile muudele sertifitseerimissüsteemi nõuetele sertifitseerimata materjali kohta.

Kui sertifitseerimissüsteemiga ei ole ette nähtud, et kogu esmane materjal peab olema pärit geneetiliselt muundamata liikidest, tuleb selle tõenduseks esitada lisatõendid.

2.2. Keemiliste tsellulooskiudude pleegitamine

Seda allkriteeriumi ei kohaldata täielikult kloorivaba (TCF) pleegitatud tselluloosi suhtes.

Keemiliste tsellulooskiudude valmistamiseks kasutatavat tselluloosimassi ei tohi pleegitada lihtaine kujul gaasilise klooriga (Cl₂).

Adsorbeeritavate halogeenorgaaniliste ühendite (AOX) üldsisaldus ja kloororgaaniliste ühendite (OCl) üldsisaldus ei tohi ületada järgmisi piirnorme:

- 0,140 kg/ADt, mõõdetuna tselluloosimassi tootmise reoveest (AOX) ning
- 150 ppm, mõõdetuna valmis keemilises tsellulooskius (OCl).

Hindamine ja kontroll

Taotleja peab esitama tselluloosimassi tarnija kinnituse, et gaasilist kloori ei kasutata, ja võimaluse korral katseprotokolli, mis tõendab vastavust nii AOX kui ka OCl sisalduse nõuetele, mida on uuritud sobiva katsemeetodi abil:

- AOXi puhul ISO 9562 või samaväärne meetod EPA 1650C ning
- OCl-i puhul ISO 11480.

AOXi mõõtmise sagedus sätestatakse kooskõlas helvestselluloosile kohaldatava kriteeriumiga 1.2.

Kui taotleja ei saa esitada tselluloosimassi tootmise reovees mõõdetud AOXi sisalduse tegelikku väärtust, tuleb antud nõude kohaselt esitada sellekohane vastavuskinnitus, mille tselluloosimassi tootja on allkirjastanud.

Kui taotleja ei kasuta ECF-tselluloosimassi, piisab vastavast kinnitusest.

2.3. Keemiliste tsellulooskiudude tootmine

- a) Üle 50 % keemiliste tsellulooskiudude tootmiseks kasutatud keemiatselluloosist peab olema ostetud tselluloosi keemilise töötlemisega tegelevatest tehastest, kus taaskasutatakse kasutatud protsessivedelikke kas
  - i) kohapeal elektrienergia ja/või auru tootmiseks või
  - ii) keemiliste kõrvaltoodete tootmiseks.

b) Viskoos- ja modaalkiu tootmisel tuleb järgida järgmisi mitme ühendi õhku- ja vetteheite piirnorme:

Tabel 5

Heite piirnormid viskoos- ja modaalkiu puhul

Kiu liik	Väävli õhkuheite piirnorm (g/kg)	Tsingi vetteheite piirnorm (g/kg)	Vees mõõdetud KHT piirnorm (g/kg)	SO ₄ ²⁻ vetteheite piirnorm (g/kg)
Staaapelkiud	20	0,05	5	300
Filamentkiud				
— portsjoniviisiline pesemine	40	0,10	5	200
— koospesemine	170	0,50	6	250

Märkus. Piirnormid on väljendatud aasta keskmisena. Kõik väärtused on väljendatud saasteaine grammides toote kilogrammi kohta.

Hindamine ja kontroll

a) Taotleja esitab tõendavad dokumendid ja tõendid selle kohta, et vajalikul osal keemiatselluloosi tarnijatest on seotud tootmiskohtadesse paigaldatud asjakohased energiatootmiseadmed või kaassaaduste taaskasutus- ja tootmissüsteemid. Esitada tuleb ka selliste keemiatselluloosi tarnijate loetelu.

b) Katsemeetodid:

- i) Taotleja peab esitama üksikasjalikud dokumendid ja katseprotokollid, mis tõendavad vastavust sellele kriteeriumile, ning vastavusdeklaratsiooni.
- ii) Väävli õhkuheide: kasutada standardis EN 14791, EPA nr 8 (15A, 16A või 16B) või DIN 38405-D27 määratletud meetodit.
- iii) Tsingi vetteheide: kasutada standardis EN ISO 11885 määratletud meetodit.
- iv) Vees mõõdetud KHT: kasutada standardis ISO 6060, DIN ISO 15705, DIN 38409-01 või DIN 38409-44 määratletud meetodit.
- v) SO₄²⁻ (sulfaatide) vetteheide: kasutada standardis ISO 22743 määratletud meetodit.
- vi) Aktsepteeritakse katsemeetodeid, mille rakendusala ja nõuded on samaväärsed nimetatud riiklike ja rahvusvaheliste standarditega ning mille samaväärsust on kinnitanud sõltumatu kolmas isik.
- vii) Üksikasjalikes dokumentides ja katseprotokollides peab olema näidatud S, Zn, KHT ja SO₄²⁻ mõõtmise sagedus. KHT, S, Zn ja SO₄²⁻ mõõtmise miinimumsagedus on kord nädalas lisaks regulatiivsete nõuete täitmiseks vajalikele mõõtmistele.

3. kriteerium. Puuvill ja muud seemnetest eraldatud looduslikud tsellulooskiud

3.1. Puuvilla ja muude seemnetest eraldatud looduslike tsellulooskiudude hankimine ja jälgitavus

Seda kriteeriumi kohaldatakse puuvilla ja muude seemnetest eraldatud looduslike tsellulooskiudude suhtes, mille sisaldus lõpptootes on vähemalt üks massiprotsent.

- a) Kogu puuvilla ja muid taimi, mille seemetest saadakse looduslikke tsellulooskiude, kasvatatakse vastavalt nõuetele, mis on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007, ⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/848, ⁽¹⁰⁾ USA riiklikus mahepõllumajandusprogrammis (NOP) ⁽¹¹⁾ või Euroopa Liidu kaubanduspartnerite kehtestatud samaväärsetes juriidilistes kohustustes. Mahepuuvilla sisaldus võib hõlmata mahepuuvilla ja üleminekuetapi mahepuuvilla.
- b) Puuvill ja muud seemnetest eraldatud looduslikud tsellulooskiud, mis on saadud kriteeriumi 3.1 punkti a kohaselt kasvatatud taimedest ja mida kasutatakse imava hügieenitoote valmistamiseks, peavad olema jälgitavad.

Erandina ei pea sellele nõudele vastama tampooninöörid.

Hindamine ja kontroll

- a) Mahepuuvilla ja muude seemnetest eraldatud looduslike tsellulooskiudude mahetoodangu sisalduse korral peab sõltumatu kontrolliasutus kinnitama, et need on toodetud vastavalt tootmis- ja kontrollinõuetele, mis on sätestatud määrustes (EÜ) nr 834/2007 ja (EL) 2018/848, USA riiklikus mahepõllumajandusprogrammis (NOP) või Euroopa Liidu kaubanduspartnerite kehtestatud samaväärsetes juriidilistes kohustustes. Kontrolli tuleb teha üks kord aastas iga päritoluriigi korral.
- b) Taotleja peab igal aastal tõendama lõpptoote (lõpptoodete) valmistamiseks ostetud puuvilla ja/või muude seemnetest eraldatud looduslike tsellulooskiudude aastaste koguste vastavust materjalisalduse nõudele iga tootesarja puhul. Esitatakse tehingudokumendid või arved, mis tõendavad igal aastal põllumajandustootjatelt või tootjarühmadelt ostetud puuvilla ja/või muude seemnetest eraldatud looduslike tsellulooskiudude kogust ja sertifitseeritud pallide kogumassi.

3.2. Puuvilla ja muude seemnetest eraldatud looduslike tsellulooskiudude pleegitamine

Puuvilla ja muid seemnetest eraldatud looduslikke tsellulooskiude pleegitatakse üksnes täielikult kloorivaba tehnoloogia abil.

Seda alakriteeriumi ei kohaldata keemiatselluloosi tootmiseks kasutatavate puuvillaebemetete suhtes.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab puuvilla ja/või muude seemnetest eraldatud looduslike tsellulooskiudude tarnija kinnituse selle kohta, et kasutatakse täielikult kloorivaba tehnoloogiat.

4. kriteerium. Sünteetiliste polümeeride ja plastmaterjalide tootmine

Seda kriteeriumi kohaldatakse iga sünteetilise polümeeri ja plastmaterjali suhtes, mille sisaldus lõpptootes ja/või pakendis on vähemalt 5 massiprotsenti.

Lõpptootes kasutatavaid sünteetilisi polümeere ja plastmaterjale tootvatel tootmisüksustel peavad olema süsteemid järgmiste meetmete rakendamiseks.

- a) Vee säästmine. Veekasutusüsteemi kohta peab olema dokument või kirjeldus ning see peab sisaldama vähemalt alljärgnevat teavet: veevoolu seire kord; tõendus, et vesi ringleb suletud süsteemides ning reovee tekke vähendamise ja optimeerimise pideva täiustamise eesmärgid (kui see on asjakohane, st kui tehases kasutatakse vett);
- b) integreeritud jäätmeäitluskava, mille eesmärk on kõigi tootmisrajatistes tekkinud jäätmete puhul seada esikohale muud töötlemiss võimalused peale kõrvaldamise ning järgida jäätmehierarhiat seoses jäätmetekke vältimise ning jäätmete korduskasutamise, ringlussevõtu, taaskasutamise ja lõppladustamisega. Jäätmeäitluskava peab olema dokumenteeritud või selgitatud ning sisaldama teavet vähemalt alljärgnevate toimingute kohta: erinevate jäätmeliikide eraldamine; ringlussevõetava materjali tavajäätmete voost eraldamine, käitlemine, kogumine ja kasutamine; materjalide taaskasutamine muul otstarbel; ohtlike jäätmete käitlemine, kogumine, eraldamine ja kõrvaldamine, nagu on kindlaks määratud asjaomased kohalikud ja riiklikud reguleerivad asutused; pideva täiustamise eesmärgid, et jäätmeteket ära hoida ning korduskasutada, ringlusse võtta ja taaskasutada (sealhulgas energiakasutus) sellist liiki jäätmeid, mille teket ei saa ära hoida.

⁽⁹⁾ Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruuse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 189, 20.7.2007, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007, PE/62/2017/REV/1 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

⁽¹¹⁾ *National Organic Program, A Rule by the Agricultural Marketing Service* (Riiklik mahepõllumajanduse programm, põllumajanduse turundusteenistuse eeskiri), 12.21.2000, 65 FR 80547.

- c) Energiatõhususe ja energiauhtimise optimeerimine. Energiauhtimissüsteem peab hõlmama kõiki energiat tarvivaid seadmeid, sealhulgas masinaid, valgustust, kliima- ja jahutusseadmeid. Energiauhtimissüsteem peab sisaldama energiatõhususe suurendamise meetmeid ja teavet vähemalt alljärgneva kohta: energiaandmete kogumise kava koostamine ja täitmine, et selgitada välja olulisimad energianäitajad; energiatarbimise analüüs, milles on olemas energiat tarvivate süsteemide, protsesside ja rajatiste loetelu; energia tõhusama kasutamise meetmete väljaselgitamine; pideva täiustamise eesmärgid seoses energiatarbimise vähendamisega.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab lõpptootes ja/või pakendis kasutatud sünteetiliste polümeeride ja plastmaterjalide tarnijate kriteeriumile vastavuse kohta. Kinnitusele lisatakse aruanne, milles kirjeldatakse üksikasjalikult menetlusi, mille tarnijad on vastu võtnud, et täita nõudeid igas asjaomas tegevuskohas vastavalt vee-, jäätme- ja energiakavasid käsitlevatele standarditele nagu ISO 14001 ja/või ISO 50001.

Kui jäätmekäitlusteenust ostetakse sisse, peab ka alltöövõtja esitama selle kriteeriumi täitmise kinnituse.

Taotlejad, kes on registreeritud ELi keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ja/või sertifitseeritud vastavalt ISO 14001, ISO 50001, EN 16247 või samaväärsele standardile/süsteemile, loetakse kõnealustele nõuetele vastavaks, kui:

- tootmiskoha (tootmiskohtade) vee-, jäätme- ja energiakavad dokumenteeritakse ettevõtja EMASi keskkonnaaruandes või
- tootmiskoha (tootmiskohtade) vee-, jäätme- ja energiakavasid käsitletakse piisavalt standardis ISO 14001, ISO 50001, EN 16247 või samaväärses standardis/süsteemis.

5. kriteerium. Biopõhised plastmaterjalid

Seda kriteeriumi kohaldatakse ainult lõpptoote, eraldatavate osade ja/või pakendi suhtes, mille biopõhise plastmaterjali sisaldus on suurem kui üks massiprotsent.

Taotleja võib vabatahtlikult hankida biopõhistest toorainetest teatava protsendi lõpptoote (sealhulgas ülisuure imavusega polümeeride), eraldatavate osade ja/või pakendi sünteetiliste polümeeride ja plastmaterjalide kogumassist. Lähteainete valikul juhendatakse ringmajanduse põhimõtetest (näiteks peavad tootjad esmatähtsaks orgaaniliste jäätmete ja kõrvalsaaduste kasutamist lähteainena) ⁽¹²⁾.

Sel juhul kohaldatakse järgmisi põhimõtteid.

- Lõpptootes, eraldatavates osades ja/või pakendites sisalduva biopõhise plasti tootmiseks kasutatavate biopõhiste toorainete paremat keskkonnaprofiili tõendatakse kooskõlas uusimate kohaldatavate meetoditega, mille abil hinnatakse biopõhise plasti mõju võrreldes fossiilsest toorainest saadud plastiga ⁽¹³⁾.
- Biopõhistel toorainetel, mida kasutatakse lõpptootes, eraldatavates osades ja/või pakendites sisalduva biopõhise plasti tootmiseks, peab olema järelevalvehela sertifikaat, mis on välja antud sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimissüsteemi kaudu, mida Euroopa Komisjon on ametlikult tunnustanud ⁽¹⁴⁾.

⁽¹²⁾ Kooskõlas Euroopa Komisjoni teatisega biopõhiseid, biolagunevaid ja kompostitavaid plaste käsitleva EL-i poliitikaraamistiku kohta. Kättesaadav aadressil <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0682&qid=1680246180511>.

⁽¹³⁾ Uusimad meetodid on komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse välja töötatud raamistik, mida nimetatakse plasti olelusringi hindamise meetodiks (*Plastics LCA method*) ja mis on kättesaadav aadressil <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC125046>, või komisjoni 8. detsembri 2022. aasta soovitus, millega kehtestatakse ohutus ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide Euroopa hindamisraamistik, mis on kättesaadav aadressil <https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2022-12/Commission%20recommendation%20-%20establishing%20a%20European%20assessment%20framework%20for%20safe%20and%20sustainable%20by%20design.PDF>.

⁽¹⁴⁾ Kooskõlas biopõhise tooraine hankimise kestlikkusnõuetega, mis tulenevad läbivaadatud taastuvenergia direktiivist (kolmas taastuvenergia direktiiv). Sertifitseerimissüsteemid, mida Euroopa Komisjon on ametlikult tunnustanud, on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/energy/topics/renewable-energy/biofuels/voluntary-schemes_en.

Lõpptoote, eraldatavad osad ja/või pakendi võib vabatahtlikult märgistada biopõhist plasti sisaldavana. Sellisel juhul on väide järgmine: „x % tootes [eraldatavas osas ja/või pakendis] sisalduvast plastist on biopõhine“ (kus $x > 1$ ja x on biopõhise plasti täpne ja mõõdetav osakaal tootes [eraldatavas osas ja/või pakendis]). Üldisi väiteid, nagu „bioplast“, „biopõhine“, „taimepõhine“, „looduslik“ jms, ei tohi kasutada.

Hindamine ja kontroll

- a) Selleks et tõendada tootes, eraldatavates osades ja/või pakendites kasutatava biopõhise plasti toorainete paremat keskkonnaprofiili, esitab taotleja sõltumatu kolmanda isiku sertifikaadi, milles viidatakse sel hetkel kättesaadavale meetodile ⁽¹⁵⁾.
- b) Taotleja esitab nõuetele vastavuse kinnituse koos kehtiva, sõltumatult sertifitseeritud järelevalvehela sertifikaadiga kõigi tootes, eraldatavates osades ja/või pakendis kasutatud biopõhiste plasttoorainete tarnijate kohta. Järelevalvehela sertifikaadid peavad kehtima kogu ELi ökomärgise loa kehtivusaja jooksul. Pädevad asutused kontrollivad sertifikaate uuesti kaksteist kuud pärast ELi ökomärgise loa andmist.

Vajaduse korral esitab taotleja müügi pakendi suure eraldustavusega foto, millel on selgelt nähtav teave biopõhist plasti käsitleva väite kohta. Tootes, eraldatavas osas ja/või pakendis sisalduvate sünteetiliste polümeeride ja plastmaterjalide biopõhise süsiniku sisalduse määramiseks kasutatakse selliseid standardeid nagu EN 16640, EN 16785 või ASTM D 6866-12, mis põhinevad radiosüsiniku meetodil. Kui radiosüsiniku meetodeid ei saa kasutada, on lubatud massibilansi meetod, kui on tagatud aruandekohustus ja suur läbipaistvus ning seda toetavad kokkulepitud standardid.

Et biopõhised plasttoorained oleks jälgitavad, on väljatoodud „Book & Claim“-süsteemil põhinevate ostetud sertifikaatide kasutamine. Biopõhiste plasttoorainete ostutõendid peavad põhinema eraldamis- või massibilansisüsteemi kohastel protsessidel.

Kui sertifitseerimissüsteemiga ei ole ette nähtud, et kogu esmane materjal peab olema pärit geneetiliselt muundamata liikidest, tuleb selle tõenduseks esitada lisatõendid.

6. kriteerium. Lõpptoote tootmise materjalitõhusus

Käesolevas kriteeriumis esitatud nõudeid kohaldatakse toote lõpliku valmimiskoha suhtes.

Jäätmete kogus, mis tekib toodete tootmisel ja pakendamisel ning mis saadetakse prügilasse või põletatakse ilma energia taaskasutamiseta, ei tohi ületada:

- a) 8 massiprotsenti lõpptootest tampoone puhul,
- b) 4 massiprotsenti lõpptootest kõigi muude toodete puhul.

Hindamine ja kontroll

Taotleja kinnitab vastavust eespool nimetatud nõuetele.

Taotleja peab esitama tõendid nende jäätmete koguse kohta, mida tootmisprotsessis ei taaskasutata, ei töödelda ümber materjalideks ega muundata energiaks.

Taotleja esitab kõik järgmised andmed:

- a) toote mass ja pakendi mass,
- b) kõik tootmise käigus tekkinud jäätmevood,
- c) taaskasutusse võetud jäätmeliikide töölusprotsess ja kogus ning prügilasse ladestatud või põletatud jäätmete kogus.

Jäätmete kogus, mis saadetakse prügilasse või põletamisele ilma energia taaskasutamiseta, arvutatakse tekitatud jäätmete koguse ja taaskasutusse võetud (korduskasutatud, ringlussevõetud jne) jäätmete koguse vahena.

⁽¹⁵⁾ Praegu kättesaadavaid meetodeid on selgitatud eespool.

7. kriteerium. Keelatud ja kasutuspiiranguga ained

7.1. Määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt klassifitseeritud ainete piirangud

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptoote ja selle kõigi koostisosade suhtes.

Kui tabelis 8 ei ole sätestatud erandit, ei tohi lõpptoode ega selle ükski koostisosa sisaldada (eraldi ega segude koostises) koostisaineid, millele on määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt määratud mõni tabelis 6 esitatud ohuklass, -kategooria või nendega seotud ohulause kood.

Tabel 6

Keelatud ainete ohuklassid, -kategooriad ja nendega seotud ohulausekoodid

Kantserogeensus, mutageensus või reproduktiivtoksilisus	
Kategooriad 1A ja 1B	2. kategooria
H340 Võib põhjustada geneetilisi defekte	H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte
H350 Võib põhjustada vähktõbe	H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe
H350i Sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe	-
H360F Võib kahjustada viljakust	H361f Arvatavasti kahjustab viljakust
H360D Võib kahjustada loodet	H361d Arvatavasti kahjustab loodet
H360FD Võib kahjustada viljakust. Võib kahjustada loodet	H361fd Arvatavasti kahjustab viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet
H360Fd Võib kahjustada viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	H362 Võib kahjustada rinnaga toidetavat last
H360Df Võib kahjustada loodet. Arvatavasti kahjustab viljakust	
Äge mürgisus	
1. ja 2. kategooria	3. kategooria
H300 Allaneelamisel surmav	H301 Allaneelamisel mürgine
H310 Nahale sattumisel surmav	H311 Nahale sattumisel mürgine
H330 Sissehingamisel surmav	H331 Sissehingamisel mürgine
H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav	EUH070 Silma sattumisel mürgine
Mürgisus sihtorgani suhtes	
1. kategooria	2. kategooria
H370 Kahjustab elundeid	H371 Võib kahjustada elundeid
H372 Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	H373 Võib kahjustada elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel
Hingamiselundite või naha sensibiliseerimine	
Kategooria 1A	Kategooria 1B
H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni	H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni

H334 Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi	H334 Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi
Inimeste tervist ja keskkonda kahjustavad endokriinfunktsiooni mõjutavad kemikaalid	
1. kategooria	2. kategooria
EUH380 Võib põhjustada inimese endokriinfunktsiooni häireid	EUH381 Arvatavasti põhjustab inimese endokriinfunktsiooni häireid
EUH430 Võib põhjustada endokriinseid häireid keskkonnas	EUH431 Arvatavasti põhjustab endokriinseid häireid keskkonnas
Püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline	
PBT	vPvB
EUH440 Akumuleerub keskkonnas ja elusorganismides, sealhulgas inimestes	EUH441 Akumuleerub rohkelt keskkonnas ja elusorganismides, sealhulgas inimestes
Püsiv, liikuv ja toksiline	
PMT	vPvM
EUH450 Võib põhjustada veevarude pikaajalist ja hajusat saastumist	EUH451 Võib põhjustada veevarude väga pikaajalist ja hajusat saastumist

Lisaks ei tohi lõpptoode ega selle ükski koostisosa sisaldada (eraldi ega segude koostises) rohkem kui 0,010 massiprotsenti koostisaineid, millele on määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt määratud mõni tabelis 7 esitatud ohuklass, kategooria ja nendega seotud ohulause ja -kood, välja arvatud juhul, kui tabelis 8 on sellekohane erand.

Tabel 7

Kasutuspiiranguga ainete ohuklassid, kategooriad ning nendega seotud ohulauseid ja -koodid

Ohtlikkus veekeskkonnale	
1. ja 2. kategooria	3. ja 4. kategooria
H400 Väga mürgine veeorganismidele	H412 Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime
H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet
H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	
Ohtlikkus osoonikihile	
H420 Kahjustab rahvatervist ja keskkonda, hävitades kõrgatmosfääris asuvat osoonikihti	

Tabel 8

Erandid määruse (EÜ) nr 1272/2008 alusel ühtlustatud klassifikatsiooni alla kuuluvate ainete kasutuspiirangutest

Aine liik	Erandi alla kuuluva aine ohuklass, -kategooria ja ohulausekood	Erandi tingimused
2-metiül-2H-isotiasool-3-oon (MIT)	H400, H314, H301, H311, H318, H410, H330 ja H317	Ainult vees lahustuvates trükivärvides kontsentratsioonis alla 15 ppm trükivärvis (enne trükkimist) ja alla 0,1 ppm lõpptootes. Trükivärv peab vastama allkriteeriumile 7.3.4.
Dipropüleenglükoolidibensoaat	H412	Ainult kuumliimitud märgusindikaatorites
Ained ja segud, mis kuuluvad ühtlustatud klassifikatsiooni ohuklassi H304	H304	Ained, mille viskoossus 40 °C juures on väiksem kui 20,5 cSt.
Titaandioksiid (nanovorm)	H351	Ainult pigmendina kasutamise korral. Seda ei tohi kasutada pulbri ega pihuse kujul.

Ohulausetee koodid viitavad üldjuhul ainetele. Kui ainete kohta ei ole võimalik teavet saada, kohaldatakse segude klassifitseerimise eeskirju.

Eespool kirjeldatud nõuet ei ole vaja täita selliste määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt ohtlikuks liigitatud ainete või segude kasutamisel, mida tootmise käigus keemiliselt modifitseeritakse nii, et oht kaob.

Seda kriteeriumi ei kohaldata järgmiste ainete suhtes:

- ained, mis ei kuulu määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohaldamisalasse, nagu see on määratletud kõnealuse määruse artikli 2 lõikes 2;
- ained, mida on käsitletud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 2 lõike 7 punktis b, kus on sätestatud kriteeriumid kõnealuse määruse V lisas osutatud ainete vabastamiseks registreerimise, allkasutajate ja hindamise suhtes kohaldatavatest nõuetest.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse allkriteeriumile 7.1 vastavuse kohta koos koostisosade tootjate asjakohaste kinnitustega, kõigi kasutatud kemikaalide loetelu, nende ohutuskaardid või kemikaalide tarnijate kinnitused ning kõik asjakohased kinnitused, mis tõendavad nõuetele vastavust.

Kasutuspiiranguga ainete ja kasutuspiiranguga aineteks klassifitseeritud vältimatute lisandite puhul kasutatakse kasutuspiiranguga aine või lisandi kontsentratsiooni ja eeldatavat 100 % sissejäävustegurit, et hinnata kasutuspiiranguga aine või lisandi sisaldust lõpptootes. Keemiatootes võib esineda lisandeid kuni 0,0100 massiprotsenti, välja arvatud juhul, kui nende suhtes kohaldatakse täiendavaid piiranguid kriteeriumi 7.3.8 alusel. Ained, mis teadaolevalt eralduvad koostisainetest või milleks koostisained teadaolevalt lagunevad, loetakse koostisaineteks, mitte lisanditeks.

Mis tahes kõrvalekaldumist 100 % sissejäävustegurist (nt lahusti aurustumine) või kasutuspiiranguga lisandi keemilist muundumist tuleb põhjendada.

Ainete puhul, mille suhtes erandina ei kohaldata allkriteeriumi 7.1 (vt määruse (EÜ) nr 1907/2006 IV ja V lisa), piisab vastavuse tõendamiseks taotleja sellekohasest kinnitusest.

Kuna üks ELi ökomärgise luba võib hõlmata mitut toodet või potentsiaalset toodet, milles kasutatakse samu protsessikemikaale, tuleb iga lisandi kohta arvutus esitada ainult loaga hõlmatud halvima toote või koostisosa alusel (nt kasutuspiiranguga aineks klassifitseeritud trükivärvide läbivaatusel kõige rohkema trükikirjaga toode).

Eespool nimetatud tõendid võib otse pädevatele asutustele esitada ka iga tarnija taotleja tarneahelas.

7.2. Väga ohtlikud ained

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptoote ja selle kõigi koostisosade suhtes.

Lõpptoode ega selle ükski koostisosa ei tohi sisaldada (eraldi ega segu koostises) koostisaineid, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 osutatud kriteeriumidele, mis on kindlaks määratud kõnealuse määruse artiklis 59 kirjeldatud menetluse kohaselt ja mis on kantud autoriseerimisele kuuluvate väga ohtlike ainete kandidaatainete loetellu.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse selle kohta, et lõpptoode ega ükski selle koostisosa ei sisalda väga ohtlikke aineid. Kinnitusele lisatakse ohutuskaardid kõigi tarnitud kemikaalide ja materjalide kohta, mida on kasutatud lõpptoote ja selle koostisosade tootmiseks.

Nende ainete loetelu, mis on liigitatud väga ohtlikuks ja kantud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 59 kohasesse kandidaatainete loetellu, asub aadressil

<https://www.echa.europa.eu/candidate-list-table>.

Viide loetelule esitatakse ELi ökomärgise taotluse esitamise kuupäevaga.

Selliste vältimatute lisandite puhul, mis on liigitatud väga ohtlikeks aineteks, kasutatakse lõpptootes sisalduva väga ohtliku lisandi koguse hindamiseks lisandi kontsentratsiooni ja eeldatavat 100 % sissejäävustegurit. Keemiatootes võib esineda lisandeid kuni 0,0100 massiprotsenti, välja arvatud juhul, kui nende suhtes kohaldatakse täiendavaid piiranguid kriteeriumi 7.3.8 alusel. Ained, mis teadaolevalt eralduvad koostisainetest või milleks koostisained teadaolevalt lagunevad, loetakse koostisaineteks, mitte lisanditeks.

Mis tahes kõrvalekaldumist 100 % sissejäävustegurist (nt lahusti aurustumine) või väga ohtliku lisandi keemilist muundumist tuleb põhjendada.

7.3. Muud eripiirangud

7.3.1. Keelatud ained

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptoote ja selle kõigi koostisosade suhtes.

Lõpptootes ega selle mis tahes koostisosas kasutatavale keemiatootele ei tohi lisada (eraldi ega segude koostises) järgmisi aineid:

- a) 5-kloro-2-metüül-4-isotiasoliin-3-oon (CMIT);
- b) akrüülamiid ülisuure imavusega polümeerides;
- c) alküülfenooloksülaadid (APEOD) ja muud alküülfenoolide derivaadid [1]. Lubatud on steeriliselt takistatud fenoolsed antioksidandid molekulmassiga üle 600 g/mol;
- d) antibakteriaalsed ained (nt hõbeda nanoosakesed ja triklosaan);
- e) formaldehüüd ja formaldehüüdi eraldavad ained [2];
- f) nitromuskusühendid ja polütsükliised muskusühendid;
- g) silikooni tootmisel katalüsaatorina kasutatavad tinaorgaanilised ühendid;
- h) parabeenid;
- i) ftalaadid [3];
- j) endokriinseid häireid põhjustavate omadustega ained;
- k) ained, mida peetakse võimalikeks endokriinfunktsiooni kahjustavateks kemikaalideks ja mis kuuluvad ELi endokriinseid häireid põhjustava mõju suhtes täiendavale uurimisele kuuluvate prioriteetsete ainete loetelus 1. või 2. kategooriasse.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse sellele allkriteeriumile vastavuse kohta, mida vajaduse korral tõendavad tarnijate kinnitused. Selles allkriteeriumis loetletud ained on lubatud ainult lisanditena ja ka sel juhul sisaldusega alla 0,0100 massiprotsendi keemiatootes, välja arvatud juhul, kui nende sisaldust on kriteeriumi 7.3.8 alusel täiendavalt piiratud. Ained, mis teadaolevalt eralduvad koostisainetest või milleks koostisained teadaolevalt lagunevad, loetakse koostisaineteks, mitte lisanditeks.

[Märkused

[1] Aine nimetus otsingusaidil <https://echa.europa.eu/es/advanced-search-for-chemicals> on „Alkyl phenol“.

[2] Formaldehüüdi ja formaldehüüdi eraldavate ainete kasutamist liimainetes reguleeritakse allkriteeriumi 7.3.5 kohaselt.

[3] DINP võib olla lubatud liimainetes, sisaldusega kuni 0,010 massiprotsenti liimaines.]

7.3.2. Lõhnaained

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptootes, selle kõigi koostisosade, eraldatavate osade ja pakendi suhtes.

Lõhnaaineid ei tohi lisada lõpptootele, selle ühelegi koostisosale, eraldatavale osale ega pakendile.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse sellele kriteeriumile vastavuse kohta.

7.3.3. Vedelkreemid

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptootes ja selle kõigi koostisosade suhtes.

Vedelkreeme ei tohi kasutada tootes ega selle üheski koostisosas.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse eeltoodud kriteeriumile vastavuse kohta.

7.3.4. Trükkvärvid ja värvained

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptootes ja selle kõigi koostisosade suhtes. Seda nõuet ei kohaldata eraldatavate osade, müügipakendi ega teabelehtede suhtes.

a) Lõpptoodet ega selle ühtki koostisosa ei värvita ja neile ei trükkita.

b) Erand tehakse järgmistele koostisosadele, neid võib värvida või neile trükkida:

i) tampooninöörid;

ii) sulgemisdetailid;

iii) materjalid, mis ei ole otseses kokkupuutes nahaga, kui värvaine või trükkvärviga täidetakse teatavat toimimiseks vajalikku otstarvet (nt vähendatakse toote nähtavust läbi valgete või heledat värvi riiete, märgistatakse kinnitusriba kleepimisala, märgumist või toote tagumist osa) või dekoratiivset otstarvet.

Sellistel juhtudel peab antimoni, arseeni, baariumi, kaadmiumi, kroomi, plii, elavhõbeda, seleeni, primaarsete aromaatsete amiinide ja polüklooritud bifenuülide sisaldus lisanditena värvainetes ja trükivärvides olema väiksem kui Euroopa Nõukogu resolutsioonis AP (89) 1 (toiduga kokkupuutuvates plastmaterjalides värvainete kasutamise kohta) ⁽¹⁶⁾ esitatud piirnormid.

Lisaks peavad värvained vastama järgmiste dokumentide nõuetele:

- a) plastmaterjalides kasutamise korral: *BfR's recommendations IX. Colorants for Plastics and other Polymers Used in Commodities* ⁽¹⁷⁾ (Saksamaa Riikliku Riskianalüüsi Instituudi (BfR) IX soovitus. Värvained tarbekaupades kasutatavates plastides ja muudes polümeerides) või Šveitsi määruse *Swiss Ordinance 817.023.21 2. lisa* ⁽¹⁸⁾ ja 10. lisa ⁽¹⁹⁾,
- b) tselluloosmaterjalides kasutamise korral: BfRi soovitus XXXVI. *Paper and board for food contact* (Toiduga kokkupuutuva paber ja papp) ⁽²⁰⁾.

Kasutatavad värvained ja trükivärvid peavad vastama ka allkriteeriumidele 7.1 ja 7.2.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse eeltoodud allkriteeriumile vastavuse kohta, mida vajaduse korral tõendavad tarnijate kinnitused.

Kui kasutatakse värvaineid ja/või trükivärve, tuleb seda põhjendada nende konkreetse otstarbega ja esitada dokumendid selle kohta, et värvaines või trükivärvis sisalduvad lisandid on kooskõlas Euroopa Nõukogu ministrite komitee resolutsiooniga AP(89)1 ning et kasutatud värvained on lubatud vastavalt Saksamaa Riikliku Riskianalüüsi Instituudi (BfR) soovitusele IX. *Colorants for Plastics and other Polymers Used in Commodities* (Kaupades kasutatavate plastide ja polümeeride värvained), Šveitsi määruse *Swiss Ordinance 817.023.21 2. lisale* ja 10. lisale, või BfRi soovitusele XXXVI. *Paper and board for food contact* (Toiduga kokkupuutuva paber ja papp).

7.3.5. Liimainetele kohaldatavad lisapiirangud

Vaba formaldehüüdi sisaldus kõvastunud liimaines (liimis) ei tohi ületada 10 ppm. Liimaine tootmisel tekkinud formaldehüüdi piirnorm on 250 ppm mõõdetuna äsja toodetud polümeerdispersioonist. Kuumliimide suhtes seda nõuet ei kohaldata.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse eeltoodud allkriteeriumile vastavuse kohta, mida vajaduse korral tõendavad tarnijate kinnitused, ning iga liimaines sisalduva aine/segu ohutuskaardi ja sisalduse liimaines.

Taotleja esitab ka katsetulemused formaldehüüdi sisalduse kohta vastavalt katsemeetodile ISO 14184-1:2011 või samaväärsele meetodile.

7.3.6. Ülisuure imavusega polümeerid

Tootes kasutatud ülisuure imavusega polümeerid peavad vastama järgmistele tingimustele:

- a) ei sisalda rohkem kui 1 000 ppm jääkmonomeere, [4] mis on klassifitseeritud allkriteeriumis 7.1 esitatud H-koodide alla. Naatriumpoliakrülaadi puhul kohaldatakse seda piirnormi reageerimata akrüülhappe ja ristsidemeid moodustavate ainete summaarse sisalduse suhtes.
- b) ei sisalda rohkem kui 10 massiprotsenti vees lahustuvaid ekstrakte [5] ja need peavad vastama allkriteeriumidele 7.1, 7.2 ja 7.3.1. Naatriumpoliakrülaadi puhul kujutavad need endast akrüülhappe monomeere ja oligomeere, mille molekulmass on väiksem kui selle ülisuure imavusega polümeeri molekulmass vastavalt standardile ISO 17190.
- c) ülisuure imavusega polümeerid ei tohi sisaldada akrüülamiidi.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Nõukogu ministrite komitee resolutsioon AP(89)1 värvainete kasutamise kohta toiduga kokkupuutuvates plastmaterjalides. Kättesaadav aadressil <https://rm.coe.int/16804f8648>.

⁽¹⁷⁾ <https://www.bfr.bund.de/cm/349/IX-Colorants-for-Plastics-and-other-Polymers-Used-in-Commodities.pdf>.

⁽¹⁸⁾ https://www.blv.admin.ch/dam/blv/fr/dokumente/lebensmittel-und-ernaehrung/rechts-und-vollzugsgrundlagen/lebensmit-telrecht2017/anhang2-verordnung-materialien-kontakt-lm-gg.pdf.download.pdf/Annexe_2.pdf.

⁽¹⁹⁾ <https://www.blv.admin.ch/dam/blv/en/dokumente/lebensmittel-und-ernaehrung/rechts-und-vollzugsgrundlagen/lebensmit-telrecht2017/anhang10-verordnung-materialien-kontakt-lm-gg.pdf.download.pdf/Annex-10-ordinance-fdha-materials-and-articles-intended-to-come-into-contact-with-food-stuffs.pdf>.

⁽²⁰⁾ <https://www.dssmith.com/contentassets/1bbf9877253f458aa0eed26b76f2d705/360-english.pdf>.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse sellele allkriteeriumile vastavuse kohta, mida vajaduse korral tõendavad tarnijate kinnitused, ning iga lõpptootes sisalduva aine/segude ohutuskaardi ja sisalduse lõpptootes.

Lisaks peab taotleja esitama tarnija kinnituse, milles dokumenteeritakse tootes kasutatud ülisuure imavusega polümeeri(de) koostis ja vees lahustuvate ekstraktide kogus nendes polümeerides. Kinnitusele lisatakse ohutuskaardid või katsetulemused, milles on täpsustatud ülisuure imavusega polümeerides sisalduvad jääkmonomeerid ja nende kogused. Soovitavad katsetulemused on ISO 17190 ja WSP 210. Jääkmonomeeride ja lahustuvate ekstraktide uuritavad kogused peavad olema teatavas ajavahemikus tehtud korduvate mõõtmiste keskmised. Kirjeldatakse analüüside tegemiseks kasutatud meetodeid ja mõõtmisagedust, sealhulgas lisatakse teave laborite kohta, kus analüüsid tehti.

[Märkused

- [4] Jääkmonomeeride sisaldus esitatakse reageerimata akrüülhappe ja ristsidemeid moodustavate ainete summaarse sisaldusena.
- [5] Ülisuure imavusega polümeerides sisalduvate vees lahustuvate ekstraktide hulka kuuluvad akrüülhappe monomeerid ja oligomeerid, mille molekulmass on väiksem kui ülisuure imavusega polümeeri oma, ning soolad.]

7.3.7. Silikoon

Seda allkriteeriumi kohaldatakse eraldatava katteriba suhtes.

- a) Lahustipõhiseid silikoonkatteid ei tohi kasutada.
- b) Oktametüülsüklotetrasiloksaani D4 (CAS 556-67-2), dekametüülsüklopentasiloksaani D5 (CAS 541-02-6) ja dodekametüülsükloheksasiloksaani D6 (CAS 540-97-6) sisaldus silikoonide segus [6] ei tohi olla suurem kui 800 ppm (0,08 massiprotsenti). Seda 800 ppm piirnormi kohaldatakse iga aine suhtes eraldi.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab kõnealusele allkriteeriumile vastavuse kinnituse, mille on allkirjastanud eraldatava katteriba tootja ja mida tõendavad ohutuskaardid.

[Märkus.

- [6] Silikoonide segu tähendab siin vedelat segu, mis koosneb kahest või enamast silikoonmaterjalist ja mida kasutatakse kattekihina teatavate naiste hügieenitoodete (nt pesukaitseid ja hügieenisidemed) eraldatava katteriba jaoks vajalikul kaitsepaberil või kaitsekilel või mähkmete kinnitusribadel.]

7.3.8. Muud probleemsed kemikaalid

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptootes sisalduvate lisandite suhtes.

Järgmised kemikaalid ei tohi lõpptootes esineda suuremas kontsentratsioonis, kui on näidatud tabelis 9.

Tabel 9

Kasutuspiiranguga kemikaalide loetelu

Aine	Piirangud
Formaldehüüd	< 16 ppm
Dibenso- <i>p</i> -dioksiinid (PCDDd): 2,3,7,8-TCDD; 1,2,3,7,8-PeCDD 1,2,3,4,7,8-HxCDD; 1,2,3,6,7,8-HxCDD; 1,2,3,7,8-HxCDD; 1,2,3,4,6,7,8-HpCDD; OCDD	PCDDde, PCDFide ja DLPCBde tuvastatud analoogide summaarne toksilisusekvivalent < 2 ng/kg
Dibensofuraanid (PCDFid): 2,3,7,8-TCDF; 1,2,3,7,8-PeCDF; 2,3,4,7,8-PeCDF; 1,2,3,4,7,8-HxCDF; 1,2,3,6,7,8-HxCDF; 1,2,3,7,8,9-HxCDF; 2,3,4,6,7,8-HxCDF; 1,2,3,4,6,7,8-HpCDF; 1,2,3,4,7,8,9-HpCDF; OCDF	
DLPCBd: PCB 77; PCB 81; PCB 126; PCB 169; PCB 105; PCB 114; PCB 118; PCB 123; PCB 156; PCB 157; PCB 167; PCB 189	

Aine	Piirangud
PAHid	
benso[a]antratseen; benso[a]püreen; benso[e]püreen; krüseen; benso[b]fluoranteen; benso[k]fluoranteen; dibenso[a,h]antratseen; benso[j]fluoranteen; benso[g,h,i]perüleen; indeno[1,2,3,cd]püreen; fenantreen; püreen; antratseen; fluoranteen; naftaleen	Iga PAH < 0,2 mg/kg PAHide summa < 1 mg/kg
Fenoolid	
Bisfenool A	< 0,02 %
Nonüülfenoolidietoksülaad	< 10 mg/kg
Nonüülfenool	< 10 mg/kg
Ftalaadid	
DINP, DEHP, DNOP, DIDP, BBP, DBP, DiBP, DIHP, BMEP, DPP/DIPP, DnPP, DnHP, DMP, DHNUP, DCHP, DHxP, DIHxP, DIOP, DPrP, DNP, 1,2-benseendikarboksüülhappe di-C ₆₋₁₀ -alküülestrid, 1,2-benseendikarboksüülhappe detsüül-, heksüül- ja oktüüldiestrite segu	< 0,01 % igaüks
Pestitsiidid	
Glüfosaat	< 0,5 mg/kg
AMPA	< 0,5 mg/kg
Kintoseen	< 0,5 mg/kg
Heksaklorobenseen	< 0,5 mg/kg
Tinaorgaanilised ühendid	
Tributüültina	< 2 ppb
Muud tinaorgaanilised ühendid: monobutüültina; dibutüültina; trifenüültina; dioktüültina; monooktüültina	Iga tinaorgaaniline aine < 10 ppb
Raskmetallid	
Antimon	< 30 mg/kg
Kaadmium	< 0,1 mg/kg
Kroom	< 1 mg/kg
Plii	< 0,2 mg/kg
Elavhõbe	< 0,02 mg/kg

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse eeltoodud allkriteeriumile vastavuse kohta, mida vajaduse korral tõendavad tarnijate kinnitused.

Lisaks esitab taotleja lõpptootte analüüside tulemused. Katsed tehakse esindava tootega. Identselt toodetud toodete puhul (nt erineva suurusega hügieenitooted) piisab, kui katsed tehakse ühe suurusega toodetega. Teise võimalusena võib analüüsid teha eraldi iga (esindavas) lõpptootes sisalduva materjali kohta. Esitatakse kasutatud analüüsimeetodid ja mõõtmiste kuupäev, sealhulgas lisatakse teave laborite kohta, kus analüüsid tehti. Soovitatavad katsemeetodid on NWSP 360.1R0 või samaväärne meetod proovide ettevalmistamiseks, NWSP 360.2R0 või samaväärne meetod analüüdi ekstraheerimiseks ja NWSP 360.3R0 või samaväärne meetod instrumentaalanalüüsiks. Mõõtmine tuleb läbi viia vähemalt kord aastas.

8. kriteerium. Pakend

Selle kriteeriumiga kehtestatakse nõuded müügipakendile ja rühmapakendile.

Rühmapakendeid ei kasutata või valmistatakse need ainult papist ja/või paberist.

a) Papist ja/või paberist pakend

Papist ja/või paberist müügipakend peab sisaldama vähemalt 40 % ringlussevõetud materjali.

Papist ja/või paberist rühmapakend peab sisaldama vähemalt 80 % ringlussevõetud materjali.

Ülejäänud (100 % miinus ringlussevõetud materjali sisaldus protsentides) papil ja/või paberil, mida kasutatakse müügi- ja rühmapakendites, peab olema kehtiv säästva metsamajanduse sertifikaat, mis on välja antud sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimissüsteemi, näiteks FSC, PEFC või muu samaväärse süsteemi kaudu. Säästva metsamajandamise sertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused peavad olema selle sertifitseerimissüsteemi raames akrediteeritud/tunnustatud.

b) Plastist pakend

— Kuni 31. detsembrini 2026 peab plastist müügipakend sisaldama vähemalt 20 % ringlussevõetud materjali.

— Alates 1. jaanuarist 2027 peab plastist müügipakend sisaldama vähemalt 35 % ringlussevõetud materjali.

c) Ringlussevõetavus

Müügipakendist (kas papp ja/või paber või plast) ja rühmapakendist (papp ja/või paber) peab vähemalt 95 massiprotsenti olema ringlussevõetav, samas kui ülejäänud 5 % ei tohi pakendi ringlussevõttu takistada.

d) Lisanõuded

— Komposiitpakend (müügi- ja rühmapakend), plastide segud ning papi ja/või paberi katmine plasti või metalliga ei ole lubatud.

— Müügipakendile märgitakse müügi- ja rühmapakendi ringlussevõetud materjali sisaldus ning ringlussevõetavus.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab 1) allkirjastatud vastavuskinnituse, milles vajaduse korral täpsustatakse ringlussevõetud materjali protsendiline sisaldus müügi- ja rühmapakendis; 2) vastavuskinnituse, milles on täpsustatud müügi- ja rühmapakendite ringlussevõetavus, ning 3) müügipakendi suure eraldustavusega foto, millel on selgelt nähtav teave müügi- ja rühmapakendite ringlussevõetud materjali sisalduse ja ringlussevõetavuse kohta.

Pädevad asutused kontrollivad vastavuskinnitust, milles täpsustatakse ringlussevõetud plasti protsendiline sisaldus müügipakendites, uuesti pärast 1. jaanuari 2027.

Taotleja esitab auditeeritud raamatupidamisdokumendid, mis tõendavad, et ülejäänud (100 % miinus ringlussevõetud materjali sisaldus protsentides) papp ja/või paber, mida kasutatakse müügi- ja rühmapakendites, on kehtiva FSC, PEFC või samaväärse süsteemi kohaselt määratletud sertifitseeritud materjalina. Need auditeeritud raamatupidamisdokumendid peavad kehtima kogu ELi ökomärgise loa kehtivusaja jooksul. Pädevad asutused kontrollivad raamatupidamisdokumente uuesti kaksteist kuud pärast ELi ökomärgise loa andmist.

Ringlussevõetud materjali sisaldust kontrollitakse vastavalt standardile EN 45557 või ISO 14021 ning ringlussevõetavust kontrollitakse vastavalt standardile EN 13430 või ISO 18604.

Ringlussevõetud plasti sisaldus pakendis peab vastama selliste järelevalveahela standarditele nagu ISO 22095 või EN 15343. Samaväärseid meetodeid võib aktsepteerida, kui kolmas isik peab neid samaväärseks, ning neile lisatakse üksikasjalikud selgitused selle nõude täitmise kohta ja sellega seotud tõendavad dokumendid. Esitatakse arved, mis tõendavad ringlussevõetud materjali ostmist.

Lisaks kontrollitakse pakendite ringlussevõetavust (ringlussevõtuks kättesaadavus ja ringlussevõtuga sobivus) standardsete katsemeetodite abil. Papist ja/või paberist pakendite ringlussevõetavust hinnatakse taaskiustatavuse katsetega ning sel juhul tõendab taotleja papp- ja/või paberpakendite taaskiustatavust, kasutades PTS-meetodi PTS-RH 021 kohaselt koostatud katseprotokollis või aruannetes esitatud tulemusi, ATICELCA 501 hindamissüsteemi või samaväärseid standardmeetodeid, mida pädev asutus aktsepteerib samaväärse teadusliku kvaliteediga andmete allikana. Plastpakendite korral aktsepteeritakse sertifitseerimist eraldamise või kontrollitud segamise süsteemi (nagu RecyClass) raames sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimisena. Samaväärseid katsemeetodeid võib aktsepteerida, kui kolmas isik peab neid samaväärseks.

9. kriteerium. Juhised toote ja pakendi kasutamise ja kõrvaldamise kohta

Lõpptoote kasutusjuhend tehakse kättesaadavaks pakendil või trükitud ja/või digitaalsel teabelehel.

Müügipakendil on juhised müügipakendi, rühmapakendi (kui see on olemas), eraldatavate osade ja kasutatud toote kõrvaldamise kohta. Müügipakendil on kirjas või visuaalsete sümbolite abil näidatud teave,

- et müügipakendit, rühmapakendit (kui see on olemas), eraldatavaid osi ja kasutatud toodet ei tohi tualetipotist alla lasta, ning
- kuidas nõuetekohaselt kõrvaldada müügipakend, rühmapakend (kui see on olemas), eraldatavad osad ja kasutatud toode.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab suure eraldusteravusega foto toote kasutusjuhendist.

Taotleja esitab müügipakendi suure eraldusteravusega foto, millel on selgelt nähtav teave kõrvaldamise kohta.

10. kriteerium. Kasutuskõlblikkus ja toote kvaliteet

Lõpptoote tõhusus ja kvaliteet peavad olema rahuldavad ja vähemalt samaväärsed juba turule lastud toodete omadega.

Toote kasutuskõlblikkust kontrollitakse tabelis 10 esitatud omaduste ja näitajate osas. Kui on kindlaks määratud toimevõlvendid, siis peavad näitajad nendele vastama.

Tabel 10

Omadused ja näitajad, mis iseloomustavad kontrollitava toote kasutuskõlblikkust

Omadus		Nõutav praktiline katsetamine (toimevõlvend)			
		Imikumähkmed	Hügieenisidemed	Tampoovid	Rinnapadjad
Katsetamine kasutusajal	U1. Imavus ja lekkekaitse ⁽¹⁾	Tarbijakatse (80 % toodet katsetanud tarbijatest on tootega rahul)			
	U2 Naha kuivus	Tarbijakatse (80 % toodet katsetanud tarbijatest on tootega rahul)	Ei kohaldata	Imikumähkmed ja naiste hügieenisidemed	
	U3 Sobivus ja mugavus	Tarbijakatse (80 % toodet katsetanud tarbijatest on tootega rahul)			
	U4 Üldine toimevõlv	Tarbijakatse (80 % toodet katsetanud tarbijatest on tootega rahul)			

Omadus		Nõutav praktiline katsetamine (toimivuslävend)		
		Imikumähkmed	Hügieenisidemed	Tampoonid
Tehnilised katsed	T1 Imavus ja lekkekaitse ⁽¹⁾	Imamiskiirus ja imatud vedelikuhulk enne lekkimist	Syngina meetod	Imikumähkmed ja naiste hügieenisidemed
	T2 Naha kuivus ⁽¹⁾	TEWLi meetod, korduvniisutamise meetod või korneomeetriline meetod	Ei kohaldata	Imikumähkmed ja naiste hügieenisidemed

⁽¹⁾ Seda nõuet ei kohaldata selliste pesukaitsete suhtes, mille otstarve on kaitsta naiste aluspesu (väikesed pesukaitset).

Hindamine ja kontroll

Kasutusaegsete ja tehniliste katsete kohta tuleb esitada katseprotokoll. Katseprotokollis kirjeldatakse vähemalt katsemeetodeid, katse tulemusi ja kasutatud andmeid. Katsed tuleb teha kvaliteedijuhtimissüsteemide rakendamiseks sertifitseeritud laborites.

Katsed tuleb teha kõigi konkreetset tüüpi ja mõõtu toodetega, millele taotletakse ELi ökomärgist. Kui on võimalik tõendada, et tooted toimivad ühtemoodi, piisab siiski, kui katsed tehakse ainult ühe suurusega tootega või eri suurusega toodete esindava valimiga iga tootemudeli kohta.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata toodete valimi koostamisele, toodete kohtetoimetamisele ja hoiustamisele, et tagada tulemuste reprodutseeritavust. Ei ole soovitatav toodetelt tunnuseid eemaldada ega neid neutraalsesse pakendisse ümber pakendada, sest sellega võidakse muuta toote kasutusomadusi ja/või pakendit, v.a juhul, kui sellise muutmise saab välistada.

Katseandmed tuleb teha kättesaadavaks pädevale asutusele konfidentsiaalsuse järgimise tingimustel. Katsetulemused tuleb esitada selgelt ning selles keeles, sellistes ühikutes ja selliste tähistega, mis on andmete kasutajale arusaadavad. Esitada tuleb järgmised elemendid: katsete koht ja kuupäev; kriteeriumid, mille järgi katsetatud tooted valiti ja valitud toodete esindavus; katsetatud omadused ja vajaduse korral põhjused, miks mõnda omadust ei katsetatud; kasutatud katsemeetodid ja nende võimalikud piirangud. Tuleb esitada selged juhised katsetulemuste kasutamise kohta.

Täiendavad suunised tarbijakatsete kohta:

- Valimi koostamine, katse kavandamine, tarbijate kaasamine ja katsetulemuste tõlgendamine peavad vastama standardsetele statistilistele meetoditele (AFNOR Q 34–019, ASTM E1958-07e1 või nendega samaväärsed).
- Iga toodet tuleb hinnata küsimustiku alusel. Katse peab kestma vähemalt 72 tundi, võimaluse korral kogu nädala, ning katse tuleb teha toote tavalistes kasutustingimustes.
- Soovitatav katsetajate arv peab olema vähemalt 30 (olgu toode konkreetset ette nähtud ühe soo jaoks või mitte). Kõik katsetajad peavad olema isikud, kes vastavat tüüpi ja vastava suurusega tooteid jooksvalt kasutavad.
- Kui toode ei ole konkreetset ette nähtud teatava soo esindajatele, tuleb valida katsetajateks võrdne arv mõlema soo esindajaid.
- Katses peab osalema eri tarbijarühmade esindajaid võrdeliselt nende arvuga turul. Katses osalejate vanus, riik ja sugu tuleb selgelt märkida.
- Katses ei tohi osaleda haiged ega kroonilise nahahaigusega inimesed. Kui katses osaleja haigestub tarbijakatse ajal, tuleb see märkida küsimustikku ja selliseid vastuseid ei võeta hindamisel arvesse.
- Kõikides kasutusaegsetes katsetes (imavus ja lekkekaitse, naha kuivus, sobivus ja mugavus ning üldine toimivus) peab 80 % toodet katsetanud tarbijatest hindama selle toimivuse rahuldavaks (kvantitatiivsel skaalal 1–100 on tarbija määratud hinnang üle 60). Teise võimalusena peab 80 % toodet katsetavatest tarbijatest hindama toote heaks või väga heaks (järgneva viie kvalitatiivse hinnangu hulgast: väga halb, halb, keskmine, hea, väga hea).
- Pärast tarbijakatse lõppemist hinnatakse tulemusi statistiliselt.
- Märkida tuleb sellised välised mõjurid nagu kaubamärk, turuosa ja reklaam, millel võib olla mõju toodete toimivuse tajumisele.

Lisanõuded tehniliste katsete kohta:

- Katsemeetodid peavad võimalikult suurel määral põhinema toote seisukohast asjakohastel, reprodutseeritavatel ja usaldusväärsetel meetoditel.
- Katsetada tuleb vähemalt viit tootenäidist. Esitada tuleb keskmised näitajad koos standardhälbega.
- Rinnapatjade puhul on soovitatavad tehnilised katsed samad mis imikumähkmete ja naiste hügieenisidemete puhul.

Toote massi, mõõtmeid ja kujunduselemente kirjeldatakse ja esitatakse vastavalt teabele, mis on esitatud taotluse üldises hindamis- ja kontrollidokumendis.

11. kriteerium. Ettevõtja sotsiaalne vastutus seoses töösuhete alaste küsimustega

Selle kriteeriumiga kehtestatakse nõuded, mida kohaldatakse imava hügieenitoote lõpliku koostamiskoha suhtes.

Võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolset kinnitust rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, ⁽²¹⁾ ÜRO üleilmset kokkulepet Global Compact (2. sammas), ⁽²²⁾ ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ⁽²³⁾ ning OECD suuniseid hargmaistele ettevõtetele, ⁽²⁴⁾ laseb taotleja kolmandal isikul teha kohapealsele auditile tugineva kontrolli, et toote lõplikus koostamiskohas on järgitud eelnimetatud rahvusvaheliste tekstide ja allpool loetletud täiendavate sätete kohaldatavaid põhimõtteid.

ILO põhikonventsioonid:

- i) laste töö:
  - vanuse alammäära konventsioon, 1973 (nr 138);
  - lapsele sobimatu töö konventsioon, 1999 (nr 182);
- ii) sunniviisiline ja kohustuslik töö:
  - sunniviisilise töö konventsioon, 1930 (nr 29) ja sunniviisilise töö konventsiooni 2014. aasta protokoll;
  - sunniviisilise töö kaotamise konventsioon, 1957 (nr 105);
- iii) ühinemisvabadus ja kollektiivlääbirääkimiste õigus:
  - ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon, 1948 (nr 87);
  - organiseerumisõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste konventsioon, 1949 (nr 98);
- iv) diskrimineerimine:
  - võrdse töötasu konventsioon, 1951 (nr 100);
  - tööhõives ja töökohtadel diskrimineerimise vastane konventsioon, 1958 (nr 111).

Täiendavad sätted:

- v) tööaeg:
  - ILO tööstusettevõtete tööaja konventsioon, 1919 (nr 1);
  - ILO tööstusettevõtete igapäevase puhkeaja konventsioon, 1921 (nr 14);
- vi) tasustamine:
  - ILO miinimumpalga kindlaksmääramise konventsioon, 1970 (nr 131);
  - ILO tasustatud puhkuse konventsioon (muudetud), 1970 (nr 132);

⁽²¹⁾ ILO NORMLEX (<http://www.ilo.org/dyn/normlex/en>) ja toetavad suunised.

⁽²²⁾ ÜRO algatus Global Compact (2. sammas), <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/participants/141550>.

⁽²³⁾ Äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, <https://www.unglobalcompact.org/library/2>.

⁽²⁴⁾ OECD suunised hargmaistele ettevõtetele, <https://www.oecd.org/daf/inv/mne/48004323.pdf>.

- äraelamist võimaldav töötasu: taotleja tagab, et tavapärase (kuni 48-tunnise) töönädala eest makstav palk (v.a maksud, preemiad, päevarahad ja ületunnitasud) on piisav töötaja ja neljaliikmelise pere põhivajaduste (eluase, energia, toit, rõivad, tervishoid, haridus, joogivesi, lastehoid ja transport) rahuldamiseks ning osa sellest jääb vabaks kasutamiseks. Rakendamist auditeeritakse lähtudes SA8000⁽²⁵⁾ suunistest tasustamise kohta;

vii) töotervishoid ja tööohutus:

- ILO konventsioon, mis käsitleb kemikaalide kasutamise ohutust töökohal, 1981 (nr 170);
- ILO töotervishoiu ja -ohutuse konventsioon, 1990 (nr 155);
- ILO töökeskkonna (õhusaaste, müra ja vibratsioon) konventsioon, 1977 (nr 148);

viii) sotsiaalkaitse ja kaasamine:

- ILO meditsiiniabi ja haigushüvitiste konventsioon, 1969 (nr 130);
- ILO sotsiaalkindlustuse miinimumstandardite konventsioon, 1952 (nr 102);
- ILO tööõnnetustes saadud vigastuste hüvitamise konventsioon, 1964 (nr 121);
- ILO võrdse kohtlemise (õnnetushüvitiste) konventsioon, 1925 (nr 19);
- ILO emaduse kaitse konventsioon, 2000 (nr 183);

ix) õiglane töölt vabastamine:

- ILO 1982. aasta konventsioon töösuhete lõpetamise kohta (nr 158).

Kohtades, kus ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste õigus on seadusega piiratud, ei tohi ettevõtja keelata töötajatel luua alternatiivseid mehhanisme, kuidas oma muredest rääkida ning oma töö- ja värbamistingimustega seotud õigusi kaitsta. Samuti peab ettevõtja tunnustama töötajate õiguspäraseid ühinguid, millega ta saab pidada dialoogi töökohta puudutavates küsimustes.

Audit hõlmab konsulteerimist tegevuskohta ümbritsevas kohalikes piirkondades tegutsevate, väliste, valdkonnast sõltumatute sidusrühmadega (sh ametiühingute, kogukondlike organisatsioonide, vabaihenduste ja tööhõivespetsialistidega). Asjalik konsulteerimine peab toimuma vähemalt kahe allrühma kahe sidusrühmaga. Kohtades, kus siseriiklik õigus ei suuda tagada ettevõtja sotsiaalse vastutuse vastavust eespool nimetatud rahvusvahelistele konventsioonidele, hõlmab auditeerimisprotsess kolmanda isiku kohapealseid auditeid, mis koosnevad valdkonna sõltumatute hindajate etteatamata kohapealsetest kontrollidest.

Eli ökomärgise loa kehtivusaja jooksul avaldab taotleja auditite koondtulemused ja peamised järeldused (sealhulgas üksikasjad a) töötajate õiguste ja töotervishoiu standardi rikkumiste arvu ja tõsiduse kohta; b) parandusstrateegia kohta, mille puhul parandamine hõlmab ennetamist vastavalt ÜRO juhtpõhimõtete kontseptsioonile; c) sidusrühmadega konsulteerimisel leitud püsivate rikkumiste algpõhjuste hindamise kohta – kellega konsulteeriti, milliseid küsimusi tõstatati, kuidas see mõjutas parandusmeetmete kava, et esitada huvitatud tarbijatele tõendeid oma tegevuse kohta.

Hindamine ja kontroll

Selleks et tõendada nõuetele vastavust, esitab taotleja koopiad oma uusimast tegevusjuhendist, mis peab olema kooskõlas eelnimetatud sätetega, ning seda tõendavate auditoraruannete koopiad iga sellise mudeli lõppkoostetehase kohta, millele ökomärgist taotletakse, ning lisab neile lingi veebilehele, kus saab tutvuda tulemuste ja tähelepanekutega.

Kolmanda isiku tehtavaid kohapealseid auditeid peavad tegema kas audiitorid, kes on kvalifitseeritud hindama tootmiskohtade vastavust sotsiaalsetele standarditele või tegevusjuhenditele või avalik-õigusliku asutuse määratud tööinspektor(id), kui tegemist on riigiga, kes on ratifitseerinud ILO 1947. aasta konventsiooni töötingimuste järelevalve kohta (nr 81) ja kus ILO andmetel on toimiv riiklik töötingimuste järelevalve süsteem,⁽²⁶⁾ mis hõlmab eespool nimetatud valdkondi⁽²⁷⁾.

⁽²⁵⁾ Social Accountability International, Social Accountability 8000 International Standard, <http://www.sa-intl.org>.

⁽²⁶⁾ Vt joonealune märkus 21.

⁽²⁷⁾ Vt joonealune märkus 21.

Aktsepteeritakse kehtivaid tõendeid, mis on välja antud loetletud ILO põhikonventsioonide põhimõtete järgimist ning tööaega, töötasu, tervist, ohutust ja väliste sidusrühmadega konsulteerimist käsitlevate lisasätete täitmist kontrollivate kolmandate isikute süsteemide raames või kontrollimenetluste tulemusena. Need tõendid ei tohi taotluse esitamise kuupäeval olla vanemad kui 12 kuud.

12. kriteerium. ELi ökomärgisel esitatav teave

ELi ökomärgise logo võib esitada toote müügi pakendil. Kui kasutatakse vabatahtlikku tekstiväljaga märgist, peab see sisaldama kolme järgmist märget:

- „Kavandatud keskkonnamõju vähendama“;
- „Vastab ohtlike ainete rangetele nõuetele“;
- „Tõendatud toimivus“.

Taotleja järgib ELi ökomärgise logo kasutamise juhiseid, mis on esitatud aadressil

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf.

Hindamine ja kontroll

Taotleja esitab sellele nõudele vastavuse kinnituse ja toote müügi pakendi suure eraldustavusega foto, millel on selgelt nähtav märgis, registreerimis-/lo number ning (kui see on asjakohane) märgisega koos esitada lubatud laused.

II LISA

Korduskasutatavatele menstruaitsioonianumatele ELi ökomärgise andmise kriteeriumid

ELi ökomärgise kriteeriumid on ette nähtud turu parima keskkonnatoimega korduskasutatavatele menstruaitsioonianumatele. Need kriteeriumid on seotud nende toodete olemusliku olulisima keskkonnamõjuga ja edendavad ringmajandust.

Hindamis- ja kontrollinõuded

Selleks, et konkreetsele tootele antaks ELi ökomärgis, peab toode vastama kõigile nõuetele. Taotleja esitab kirjaliku kinnituse selle kohta, et kõik kriteeriumid on täidetud.

Iga kriteeriumi puhul on esitatud konkreetsed hindamis- ja kontrollinõuded.

Kui taotlejalt nõutakse kõnealustele kriteeriumidele vastavuse tõendamiseks kinnituste, dokumentide, analüüside, katseprotokollide või muude tõendite esitamist, võivad need pärineda vastavalt vajadusele taotlejalt ja/või tema tarnija(te)lt.

Pädevad asutused aktsepteerivad eelistatavalt kinnitusi, mille on välja andnud asjakohase ühtlustatud standardi kohaselt akrediteeritud katse- ja kalibreerimislaborid, ning kontrollimist, mille on teinud asjakohase ühtlustatud standardi kohaselt akrediteeritud asutused, kes kontrollivad tooteid, protsesse ja teenuseid.

Vajaduse korral võib kasutada ka kriteeriumides esitamata katsemeetodeid, kui taotlust hindav pädev asutus aktsepteerib nende samaväärsust.

Vajaduse korral võivad pädevad asutused nõuda tõendavaid dokumente ja teha sõltumatut kontrolli.

ELi ökomärgise saanud toodetega seotud tarnijate ja tootmiskohtade muutumisest tuleb teavitada pädevaid asutusi ning seejuures tuleb lisada teave, mis võimaldab kontrollida jätkuvat kriteeriumidele vastavust.

Eeltingimusena peab toode vastama kõigile selles riigis või nendes riikides kohaldatavatele õiguslikele nõuetele, kus toode kavatsetakse turule lasta. Taotleja kinnitab toote vastavust sellele nõudele.

Koos ELi ökomärgise taotlusega esitatakse järgmine teave:

- a) toote kirjeldus koos üksikute tooteühikute massi ja toote kogumassiga;
- b) müügiapakendi kirjeldus ja vajaduse korral selle kogumass;
- c) rühmapakendi kirjeldus ja vajaduse korral selle kogumass;
- d) eraldatavate osade kirjeldus koos iga osa massiga;
- e) tootes kasutatud koostisosad, materjalid ja kõik tootes kasutatud ained, nende massid ning alati kui see on asjakohane, vastavad CASi numbrid.

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „lisaaained“ – ained, mis lisatakse koostisosale, materjalile või lõpptootele, et parandada või säilitada selle teatud omadusi;
- 2) „komposiitpakend“ – pakendiühik, mis on tehtud kahest või enamast eri materjalist, välja arvatud siltide, sulgurite ja tihendite materjal, kusjuures neid pakendimaterjale ei saa käsitsi eraldada ja seega moodustavad nad ühtse terviku;
- 3) „rühmapakend“ (ka „teisene pakend“) – pakend, mis on ette nähtud teatud hulga kaubaüksuste rühmitamiseks müügi kohas, sõltumata sellest, kas see müüakse koos kaubaüksusega lõppkasutajale või kasutatakse seda vaid riulite täitmiseks müügi kohas või ladustamis- või turustusüksuse loomiseks, kusjuures selle eemaldamine tootelt ei mõjuta toote omadusi;
- 4) „lisandid“ – tootmisel, sh tooraine tootmisel tekkivad jääk reo- ja saasteained jms, mille jääksisaldus tooraines/koostisaines ja/või keemiatootes (mida kasutatakse lõpptootes või selle ükskõik millises koostisosas) on alla 100 ppm (0,0100 massiprotsenti, 100 mg/kg);

- 5) „koostisained“ – kõik keemiatootes (mida kasutatakse lõpptootes või selle ükskõik millises koostisosas) sisalduvad ained, sealhulgas toorained sisalduvad lisaained (nt säilitusained ja stabilisaatorid). Koostisainetena käsitatakse ka selliseid aineid, mis teadaolevalt eralduvad koostisainetest stabiliseeritud tootmistingimustes (nt formaldehüüd ja ariüülamiin);
- 6) „pakend“ – mis tahes materjalist esemed, mis on ette nähtud toodete mahutamiseks, kaitsmiseks, käsitsemiseks, kättetoimetamiseks või esitlemiseks ning mida saab funktsiooni, materjali ja kujunduse põhjal jagada erinevateks pakendivormideks, sealhulgas:
  - a) esemed, mis on vajalikud toote mahutamiseks, toetamiseks või säilitamiseks kogu selle kasutusea jooksul, kuid ei ole toote lahutamatud osad, ja mille kasutamine, tarbimine või kõrvaldamine on ette nähtud koos tootega;
  - b) punktis a osutatud eseme koostisosad ja lisaelemendid, mis on selle esemega lahutamatu seotud;
  - c) punktis a osutatud eseme lisaelemendid, mis ripuvad vahetult toote küljes või on sinna kinnitatud ning täidavad pakendifunktsiooni, kuid ei ole toote lahutamatud osad, ja mille kasutamine, tarbimine või kõrvaldamine on ette nähtud koos tootega; jms;
- 7) „plastmaterjal“ (ka „plast“) – polümeer määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 lõike 5 tähenduses, millele võib olla lisatud lisaaineid või muid aineid ja mis võib olla lõpptoote ja/või pakendi peamine struktuurikomponent, välja arvatud looduslikud polümeerid, mida ei ole keemiliselt modifitseeritud;
- 8) „polümeer“ — aine, mille molekulides paiknevad järjestikku ühesugused või erinevad monomeerühikud. Sellised molekulid peavad olema erinevate molekulmassidega, kusjuures erinevused molekulmassis peavad eelkõige tulenema monomeerühikute arvust. Polümeer vastab järgmistele tingimustele: a) aines on massilt ülekaalus molekulid, mis koosnevad vähemalt kolmest monomeerühikust, mis on kovalentselt seotud vähemalt ühe muu monomeerühiku või muu reagendiga; b) ühesuguse molekulmassiga molekulid on aines massilt vähemuses. Selle mõiste kontekstis tähendab „monomeerühik“ monomeeri reaktsioonijärgset kuju polümeeris, nagu on määratletud määruses (EÜ) nr 1907/2006;
- 9) „ringlussevõetavus“ – esemest ringlussevõtuks kättesaadav osa (mass või protsent);
- 10) „ringlussevõetud materjali sisaldus“ – eseme osa (pindala, pikkuse, mahu või massi järgi), mis saadakse pärast tarbimist ja/või tootmist ringlusse võetud materjalist. Ese võib sel juhul tähendada toodet või pakendit;
- 11) „ringlussevõtt“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 kohaselt taaskasutamistoiming, mille käigus jäätmematerjalid töödeldakse toodeteks, materjalideks või aineteks kasutamiseks nende esialgsel või mõnel muul eesmärgil. See hõlmab orgaaniliste ainete töötlemist, kuid ei hõlma jäätmete energiakasutust ja töötlemist materjalideks, mida kasutatakse kütustena või kaeveõonte täitmiseks;
- 12) „müügipakend“ (ka „esmane pakend“) – pakend, mis on ette nähtud toodetest ja pakendist koosneva kaubaüksuse jaoks, mida müüakse lõppkasutajale või tarbijale müügikohas;
- 13) „eraldatav osa“ – pakendi osa, mis on pakendiühiku põhiosast erinev, võib olla erinevast materjalist, tuleb tootele ligipääsu saamiseks pakendiühiku põhiosast täielikult ja püsivalt lahti võtta ning visatakse tavaliselt ära enne kui pakendiühik ja sellest eraldi. Korduskasutatavate menstruaatsiooniainumate puhul on see enne toote kasutamist eemaldatav kaitse- või hügieenifunktsiooniga koostisosa, näiteks kotike, milles menstruaalanumaid tavaliselt müüakse;
- 14) „endokriinseid häireid põhjustavate omadustega ained“ (ka „endokriinfunksiooni kahjustavad kemikaalid“) – ained, millel on tuvastatud endokriinseid häireid põhjustavad omadused (oht inimeste tervisele ja/või keskkonnale) kooskõlas määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 57 lõikega f (autoriseerimisele kuuluvate väga ohtlike ainete kandidaatainete loetelu) või kooskõlas määrusega (EL) nr 528/2012 või määrusega (EÜ) nr 1107/2009 või määrusega (EÜ) nr 1272/2008;

- 15) „sünteesilised polümeerid“ – makromolekulaarsed ained (välja arvatud tselluloosimass), mis on tahtlikult valmistatud järgmistes protsessides:
- polümerisatsiooniprotsess, nagu monomeeride ja muude lähteainete polüülitumine, polükondensatsioon või muu sarnane ühinemisprotsess; või
  - looduslike või sünteetiliste makromolekulide keemiline modifitseerimine;
  - mikroobne fermentatsioon.

1. kriteerium. Tooraine tootmisel tekkiv heide

1.1. Tolmu ja kloriidide õhkuheide

a) Tolmu heide

- i) Seda nõuet kohaldatakse ainult silikoonide suhtes.

Elementsest ränist tooraine ladustamisel ja käitlemisel tuleb kasutada vähemalt üht järgmistest meetoditest:

- elementse ráni ladustamine tornhoidlas (pärast jahvatamist);
- elementse ráni ladustamine vihma ja tuule eest kaitstud varjualustes (pärast jahvatamist);
- tolmu hajusheite takistamiseks ja vähendamiseks ettenähtud katete ja torudega seadmete kasutamine elementse ráni laadimisel hoidlasse (pärast jahvatamist);
- jahvatis atmosfäärirõhust veidi madalama rõhu hoidmine.

- ii) Seda nõuet kohaldatakse nii silikoonide kui ka muude elastomeeride suhtes.

Tolmu suunatud keskmine aastaheide peab olema alla 5 mg/Nm³. Tolmu heite seiret tuleb teha pidevalt.

b) Kloriidide heide

- i) Seda nõuet kohaldatakse ainult silikoonide suhtes.

Metüülkloriidiga töötlemise, otsesünteesi ja destilleerimise etapi heitgaasid peavad läbima termilise oksüdeerimise, millele järgneb puhastamine. Termilisel oksüdeerimisel peab olema lubatud põletada klooriühendeid.

- ii) Seda nõuet kohaldatakse muude elastomeeride suhtes peale silikoonide.

Polüklooritud dibensodioksiinide (PCDDd) ja dibensofuraanide (PCDFid) heide peab olema alla 0,01 ng TEQ/Nm³ (proovivõtuperioodi keskmine väärtus). PCDD/Fide heite seiret tuleb teha iga kuue kuu möödudes.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab tooraine tarnija kinnituse kriteeriumile 1.1 vastavuse kohta. Peale selle peab kinnituses olema tõendatud vastavus järgmistele tingimustele:

- kriteeriumi 1.1 punkti a alapunktile i: silikooni tarnija märgib, millist meetodit kohapeal kasutatakse ja esitab lisaandmetena joonised või tehnilised kirjeldused;
- kriteeriumi 1.1 punkti a alapunktile ii: tooraine tarnija esitab tootmiskohas tehtud tolmu mõõtmiste tulemused koos tolmu heite aasta keskmise väärtusega. Aktsepteeritakse meetodeid EN 15267-1, EN 15267-2, EN 15267-3, EN 15267-4, EN 13284-1 ja EN 13284-2. Silikoonide tootmise puhul peab mõõtmine hõlmama vähemalt elementse ráni jahvatamist, ladustamist ja käitlemist;
- kriteeriumi 1.1 punkti b alapunktile i: silikooni tarnija peab esitama metüülkloriidiga töötlemise, otsesünteesi ja destilleerimise etapi heitgaaside töötlemise üksikasjad;
- kriteeriumi 1.1 punkti b alapunktile ii: tooraine tarnija peab esitama töödeldud gaaside PCDD/Fide heite mõõtmise tulemused. Aktsepteeritakse meetodeid EN 1948-1, EN 1948-2 ja EN 1948-3.

1.2. Vase ja tsingi vetteheide

Seda kriteeriumi kohaldatakse ainult silikoonide suhtes.

Polüdimetüüsiloksaani (PDMS) tootmise heitveele tehakse eelpuhastus sadestamise või helvestamisega leeliselistes tingimustes, millele järgneb setitamine ja filtrimine. See hõlmab järgmist:

- vee eemaldamine settest enne selle kõrvaldamist ning
- metallide regenererimine tahketest metallijääkidest regenererimistehastes.

Vase kontsentratsioon töödeldud heitvees peab olema alla 0,5 mg/l ning tsingi kontsentratsioon peab olema alla 2 mg/l.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab silikooni tarnija kinnituse kriteeriumile 1.2 vastavuse kohta koos tõenditega, et tehases on reovee töötlemise süsteem, mis koosneb sadestamis- või helvestamisetapist, millele järgneb setitamisetapp. Peale selle peab silikooni tarnija esitama mõõtmistulemused vase ja tsingi sisalduse kohta töödeldud heitvees.

1.3. CO₂ heide

Seda kriteeriumi kohaldatakse ainult silikoonide suhtes.

Silikooni tootmise CO₂ heide, kaasa arvatud (nii tootmiskohas kui ka mujal) elektritootmisest tulenev heide, ei tohi ületada 6,58 kg silikooni kg kohta. Arvesse tuleb võtta kõigi silikooni tootmisel kasutatud taastumatu energia allikate CO₂ heidet. Energiaallikate CO₂ heite arvutamiseks tuleb kasutada heite võrdlusväärtusi, mis on toodud tabelis 1. Muude energiaallikate CO₂ heite koefitsiendid saab vajadusel leida määruse (EL) 2018/2066 VI lisast ning võrguelekttri CO₂ heite koefitsiendid peaksid olema kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) 2019/331.

Tabel 1

Eri energiaallikate CO₂ heite võrdlusväärtused.

Kütus	CO ₂ heide	Ühik	Viide
Kivisüsi	94,6	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Toornafta	73,3	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Kütteõli 1	74,1	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Kütteõli 2–5	77,4	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Veeldatud naftagaas (LPG)	63,1	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Maagaas	56,1	g fossiil-CO ₂ /MJ	Määrus (EL) 2018/2066
Võrguelekter	376	g fossiil-CO ₂ /kWh	Määrus (EL) 2019/331

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab silikooni tootmise CO₂ heite andmed ja üksikasjalikud arvutused.

CO₂ heite andmed peavad kajastama kõiki tooraine tootmisel kasutatud energiaallikaid, sh nii tootmiskohas kui ka mujal elektritootmisest tulenevat heidet.

CO₂ heite arutamisel loetakse ostetud ja tootmises kasutatud, taastuvatest energiaallikatest saadud energiakoguse CO₂ heide nulliks. Biomassi põletamise puhul tähendab see, et biomass peab vastama asjakohastele säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele, mis on sätestatud direktiivis (EL) 2018/2001. Taotleja esitab asjakohased dokumendid selle kohta, et tehases on kõnealust energiat tõepoolest kasutatud või see on sinna sisse ostetud (lepingu koopia ja arve, millel on näidatud taastuvenergia osakaal ostetud elektris).

Arvutuste ja/või massibilansi periood hõlmab 12 kuu tootmist. Arvutusi korratakse igal aastal. Uue või ümberehitatud tootmistehase puhul tuleb arvutused teha vähemalt 45 järjestikuse püsiva töö päeva kohta. Arvutused peavad olema asjaomase tootmise suhtes esindavad.

Võrguelekttri puhul kasutatakse eespool esitatud väärtust (Euroopa keskmine), välja arvatud juhul, kui taotleja esitab dokumendid, mis tõendavad konkreetset väärtust tema elektritarnijate puhul (konkreetselt elektri või sertifitseeritud elektri ostuleping). Sellisel juhul võib taotleja kasutada osutatud väärtuse asemel seda väärtust. Kriteeriumi täitmise tõendamiseks kasutatavate dokumentide hulgas peavad olema tehnilised kirjeldused, milles on näidatud see keskmine väärtus (nt lepingu koopia).

2. kriteerium. Tootmisega seotud keskkonnajuhtimine

Kõigil kas tooraineid (silikooni või muid elastomeere) või lõpptooteid tootvatel tehastel peavad olema süsteemid järgmiste meetmete rakendamiseks:

- a) vee säästmine. Veekasutussüsteemi kohta peab olema dokument või kirjeldus ning see peab sisaldama vähemalt alljärgnevat teavet: veevoolu seire kord; tõendus, et vesi ringleb suletud süsteemides ning reovee tekke vähendamise ja optimeerimise pideva täiustamise eesmärgid (kui see on asjakohane, st kui tehases kasutatakse vett);
- b) integreeritud jäätmekäitluskava, mille eesmärk on kõigi tootmisrajatistes tekkinud jäätmete puhul seada esikohale muud töötlemisvõimalused peale kõrvaldamise ning järgida jäätmehierarhiat seoses jäätmetekke vältimise ning jäätmete korduskasutamise, ringlussevõtu, taaskasutamise ja lõppladustamisega. Jäätmekäitluskava kohta peab olema dokument või kirjeldus ning sisaldama vähemalt alljärgnevate toimingute kohta: erinevate jäätmeliikide eraldamine; ringlussevõetava materjali tavajäätmete voost eraldamine, käitlemine, kogumine ja kasutamine; materjalide taaskasutamine muul otstarbel; ohtlike jäätmete käitlemine, kogumine, eraldamine ja kõrvaldamine, nagu on kindlaks määratud asjaomases kohalikus ja riiklikus reguleerivad asutused; pideva täiustamise eesmärgid, et jäätmeteket ära hoida ning korduskasutada, ringlusse võtta ja taaskasutada (sealhulgas energiakasutus) sellist liiki jäätmeid, mille teket ei saa ära hoida;
- c) energiatõhususe ja energijuhtimise optimeerimine. Energijuhtimissüsteem peab hõlmama kõiki energiat tarvivaid seadmeid, sealhulgas masinaid, valgustust, kliima- ja jahutusseadmeid. Energijuhtimissüsteem peab sisaldama energiatõhususe suurendamise meetmeid ja teavet vähemalt alljärgneva kohta: energiaandmete kogumise kava koostamine ja täitmine, et selgitada välja olulisimad energianäitajad; energiatarbimise analüüs, milles on olemas energiat tarvivate süsteemide, protsesside ja rajatiste loetelu; energia tõhusama kasutamise meetmete väljaselgitamine; pideva täiustamise eesmärgid seoses energiatarbimise vähendamisega.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab 1) tooraine (silikooni või muude elastomeeride) tootja ja 2) korduskasutatavate menstruaatsiooniainumate tootja kinnituse nõudele vastavuse kohta. Kinnitusele lisatakse aruanne, milles kirjeldatakse üksikasjalikult menetlusi, mille tarnijad on vastu võtnud, et täita nõudeid igas asjaomases tegevuskohas vastavalt vee-, jäätme- ja energiakavasid käsitlevatele standarditele nagu ISO 14001 ja/või ISO 50001.

Kui jäätmekäitlusteenust ostetakse sisse, peab ka alltöövõtja esitama selle kriteeriumi täitmise kinnituse.

Taotlejad, kes on registreeritud ELi keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ja/või sertifitseeritud vastavalt ISO 14001, ISO 50001, EN 16247 või samaväärsele standardile/süsteemile, loetakse kõnealustele nõuetele vastavaks, kui:

- a) tootmiskoha (tootmiskohtade) vee-, jäätme- ja energiakavad dokumenteeritakse ettevõtja EMASi keskkonnaaruandes või

- b) tootmiskoha (tootmiskohtade) vee-, jäätme- ja energiakavasid käsitletakse piisavalt standardis ISO 14001, ISO 50001, EN 16247 või samaväärses standardis/süsteemis.

3. kriteerium. Lõpptoote tootmise materjalitõhusus

Käesolevas kriteeriumis esitatud nõudeid kohaldatakse lõpptoote tootmiskoha suhtes.

Jäätmete kogus, mis tekib lõpptoote tootmisel ja pakendamisel ning mis saadetakse prügilasse või põletatakse ilma energia taaskasutamiset, ei tohi ületada 4 % lõpptoote massist.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja kinnitab vastavust eespool nimetatud nõuetele.

Taotleja peab esitama tõendid nende jäätmete koguse kohta, mida tootmisprotsessis ei taaskasutata, ei töödelda ümber materjalideks ega muundata energiaks.

Taotleja esitab kõik järgmised andmed:

- toote ja pakendi kogumass,
- kõik tootmises tekkinud jäätmevood ja
- taaskasutusse võetud jäätmete kogus ja töötlusprotsess ning prügilasse ladestatud või põletatud jäätmete kogus.

Jäätmete kogus, mis saadetakse prügilasse või põletamisele ilma energia taaskasutamiset, arvutatakse tekitatud jäätmete koguse ja taaskasutusse võetud (korduskasutatud, ringlussevõetud jne) jäätmete koguse vahena.

4. kriteerium. Keelatud ja kasutuspiiranguga ained

4.1. Määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt klassifitseeritud ainete kasutuspiirangud

Seda kriteeriumi kohaldatakse lõpptoote ja selle mis tahes koostisosade suhtes.

Kui tabelis 4 ei ole sätestatud erandit, ei tohi lõpptoode ega selle koostisosad sisaldada (eraldi ega segude koostises) koostisaineid, millele on määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt määratud mõni tabelis 2 esitatud ohuklass, -kategorია või nendega seotud ohulause ja -kood.

Tabel 2

Keelatud ainete ohuklassid, -kategoriad ja nendega seotud ohulausekoodid

Kantserogeensus, mutageensus või reproduktiivtoksilisus	
Kategooriad 1A ja 1B	2. kategooria
H340 Võib põhjustada geneetilisi defekte	H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte
H350 Võib põhjustada vähktõbe	H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe
H350i Sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe	-
H360F Võib kahjustada viljakust	H361f Arvatavasti kahjustab viljakust
H360D Võib kahjustada loodet	H361d Arvatavasti kahjustab loodet
H360FD Võib kahjustada viljakust. Võib kahjustada loodet	H361fd Arvatavasti kahjustab viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet
H360Fd Võib kahjustada viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	H362 Võib kahjustada rinnaga toidetavat last
H360Df Võib kahjustada loodet. Arvatavasti kahjustab viljakust	

Äge mürgisus	
1. ja 2. kategooria	3. kategooria
H300 Allaneelamisel surmav	H301 Allaneelamisel mürgine
H310 Nahale sattumisel surmav	H311 Nahale sattumisel mürgine
H330 Sissehingamisel surmav	H331 Sissehingamisel mürgine
H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav	EUH070 Silma sattumisel mürgine
Mürgisus sihtorgani suhtes	
1. kategooria	2. kategooria
H370 Kahjustab elundeid	H371 Võib kahjustada elundeid
H372 Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	H373 Võib kahjustada elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel
Hingamiselundite või naha sensibiliseerimine	
Kategooria 1A	Kategooria 1B
H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni	H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni
H334 Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi	H334 Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi
Inimeste tervist ja keskkonda kahjustavad endokriinfunktsiooni mõjutavad kemikaalid	
1. kategooria	2. kategooria
EUH380 Võib põhjustada inimese endokriinfunktsiooni häireid	EUH381 Arvatavasti põhjustab inimese endokriinfunktsiooni häireid
EUH430 Võib põhjustada endokriinseid häireid keskkonnas	EUH431 Arvatavasti põhjustab endokriinseid häireid keskkonnas
Püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline	
PBT	vPvB
EUH440 Akumuleerub keskkonnas ja elusorganismides, sealhulgas inimestes	EUH441 Akumuleerub rohkelt keskkonnas ja elusorganismides, sealhulgas inimestes
Püsiv, liikuv ja toksiline	
PMT	vPvM
EUH450 Võib põhjustada veevarude pikaajalist ja hajusat saastumist	EUH451 Võib põhjustada veevarude väga pikaajalist ja hajusat saastumist

Lisaks ei tohi lõpptoode ega selle koostisosad sisaldada (eraldi ega segude koostises) rohkem kui 0,010 massiprotsenti koostisaineid, millele on määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt määratud mõni tabelis 3 esitatud ohuklass, kategooria ja nendega seotud ohulause ja -kood, välja arvatud juhul, kui tabelis 4 on sellekohane erand.

Tabel 3

Kasutuspiiranguga ainete ohuklassid, kategooriad ning nendega seotud ohulaused ja -koodid

Ohtlikkus veekeskkonnale	
1. ja 2. kategooria	3. ja 4. kategooria
H400 Väga mürgine veeorganismidele	H412 Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime
H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet
H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime	
Ohtlikkus osoonikihile	
H420 Kahjustab rahvatervist ja keskkonda, hävitades kõrgatmosfääris asuvat osoonikihti	

Tabel 4

Erandid määruse (EÜ) nr 1272/2008 alusel ühtlustatud klassifikatsiooni alla kuuluvate ainete kasutuspiirangutest

Aine liik	Erandi alla kuuluva aine ohuklass, -kategooria ja ohulausekood	Erandi tingimused
Ained, mis kuuluvad ühtlustatud klassifikatsiooni ohuklassi H304	H304	Ained, mille viskoossus 40 °C juures on väiksem kui 20,5 cSt.
Titaandioksiid (nanovorm)	H351	Ainult pigmendina kasutamise korral. Seda ei tohi kasutada pulbri ega pihuse kujul.

Ohulausete koodid viitavad üldjuhul ainetele. Kui ainete kohta ei ole võimalik teavet saada, kohaldatakse segude klassifitseerimise eeskirju.

Eespool kirjeldatud nõuet ei ole vaja täita selliste määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt ohtlikuks liigitatud ainete või segude kasutamisel, mida tootmise käigus keemiliselt modifitseeritakse nii, et oht kaob.

Seda kriteeriumi ei kohaldata järgmiste ainete suhtes:

- ained, mis ei kuulu määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohaldamisalasse, nagu see on määratletud kõnealuse määruse artikli 2 lõikes 2;
- ained, mida on käsitletud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 2 lõike 7 punktis b, kus on sätestatud kriteeriumid kõnealuse määruse V lisas osutatud ainete vabastamiseks registreerimise, allkasutajate ja hindamise suhtes kohaldatavatest nõuetest.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse allkriteeriumile 4.1 vastavuse kohta koos koostisosade tootjate asjakohaste kinnitustega, kõigi kasutatud kemikaalide loetelu, nende ohutuskaardid või kemikaalide tarnijate kinnitused ning kõik asjakohased kinnitused, mis tõendavad nõuetele vastavust.

Kasutuspiiranguga ainete ja kasutuspiiranguga aineteks klassifitseeritud vältimatute lisandite puhul kasutatakse kasutuspiiranguga aine või lisandi kontsentratsiooni ja eeldatavat 100 % sissejävvustegurit, et hinnata kasutuspiiranguga aine või lisandi sisaldust lõpptootes. Keemiatootes võib esineda lisandeid kuni 0,0100 massiprotsenti. Ained, mis teadaolevalt eralduvad koostisainetest või milleks koostisained teadaolevalt lagunevad, loetakse koostisaineteks, mitte lisanditeks.

Mis tahes kõrvalekaldumist 100 % sissejävvustegurist (nt lahusti aurustumine) või kasutuspiiranguga lisandi keemilist muundumist tuleb põhjendada.

Ainete puhul, mille suhtes erandina ei kohaldata allkriteeriumi 4.1 (vt määruse (EÜ) nr 1907/2006 IV ja V lisa), piisab vastavuse tõendamiseks taotleja sellekohasest kinnitusest.

Kuna üks ELi ökomärgise luba võib hõlmata mitut toodet või potentsiaalset toodet, milles kasutatakse samu protsessikemikaale, tuleb iga lisandi kohta arvutus esitada ainult loaga hõlmatud halvima toote või koostisosa alusel (nt kasutuspiiranguga aineks klassifitseeritud trükivärvide läbivaatusel kõige rohkema trükikirjaga toode).

Eespool nimetatud tõendid võib otse pädevatele asutustele esitada ka iga tarnija taotleja tarneahelas.

4.2. Väga ohtlikud ained

Seda kriteeriumi kohaldatakse lõpptoote ja selle mis tahes koostisosade suhtes.

Lõpptoode ja selle koostisosad ei tohi sisaldada (eraldi ega segu koostises) koostisaineid, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 osutatud kriteeriumidele, mis on kindlaks määratud kõnealuse määruse artiklis 59 kirjeldatud menetluse kohaselt ja mis on kantud autoriseerimisele kuuluvate väga ohtlike ainete kandidaatainete loetellu.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse selle kohta, et lõpptoode ja selle koostisosad ei sisalda väga ohtlike aineid. Kinnitusele lisatakse ohutuskaardid kõigi tarnitud kemikaalide ja materjalide kohta, mida on kasutatud lõpptoote ja selle koostisosade tootmiseks.

Nende ainete loetelu, mis on liigitatud väga ohtlikuks ja kantud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 59 kohasesse kandidaatainete loetellu, asub aadressil

<https://www.echa.europa.eu/candidate-list-table>.

Viide loetelule esitatakse ELi ökomärgise taotluse esitamise kuupäevaga.

Selliste vältimatute lisandite puhul, mis on liigitatud väga ohtlikeks aineteks, kasutatakse lõpptootes sisalduva väga ohtliku lisandi koguse hindamiseks lisandi kontsentratsiooni ja eeldatavat 100 % sissejävvustegurit. Keemiatootes võib esineda lisandeid kuni 0,0100 massiprotsenti. Ained, mis teadaolevalt eralduvad koostisainetest või milleks koostisained teadaolevalt lagunevad, loetakse koostisaineteks, mitte lisanditeks.

Mis tahes kõrvalekaldumist 100 % sissejävvustegurist (nt lahusti aurustumine) või väga ohtliku lisandi keemilist muundumist tuleb põhjendada.

4.3. Muud eripiirangud

4.3.1. Keelatud ained

Seda kriteeriumi kohaldatakse lõpptoote ja selle mis tahes koostisosade suhtes.

Lõpptootes või selle mis tahes koostisosas kasutatavale keemiatootele ei tohi lisada (eraldi ega segude koostises) järgmisi aineid:

- a) 5-kloro-2-metüül-4-isotiasoliin-3-oon (CMIT);
- b) alküülfenooloksülaadid (APEOD) ja muud alküülfenoolide derivaadid [1];
- c) antibakteriaalsed ained (nt hõbeda nanoosakesed ja triklosaan);
- d) formaldehüüd ja formaldehüüdi eraldavad ained;
- e) metüülisotiasolinoon (MIT);
- f) nitromuskusühendid ja polütsükliilised muskusühendid;

- g) silikooni tootmisel katalüsaatorina kasutatavad tinaorgaanilised ühendid;
- h) parabeenid;
- i) ftalaadid;
- j) endokriinseid häireid põhjustavate omadustega ained;
- k) ained, mida peetakse võimalikeks endokriinfunktsiooni kahjustavateks kemikaalideks ja mis kuuluvad ELi endokriinseid häireid põhjustava mõju suhtes täiendavale uurimisele kuuluvate prioriteetsete ainete loetelus 1. või 2. kategooriasse.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse sellele allkriteeriumile vastavuse kohta, mida vajaduse korral tõendavad tarnijate kinnitused. Selles allkriteeriumis loetletud ained on lubatud ainult lisanditena ja ka sel juhul sisaldusega alla 0,0100 massiprotsendi keemiatootes. Ained, mis teadaolevalt eralduvad koostisainetest või milleks koostisained teadaolevalt lagunevad, loetakse koostisaineteks, mitte lisanditeks.

[Märkus.

[1] Aine nimetus otsingusaidil <https://echa.europa.eu/es/advanced-search-for-chemicals> on „Alkyl phenol“.]

4.3.2. Lõhnaained

Seda kriteeriumi kohaldatakse lõpptootes, selle kõigi koostisosade, eraldatavate osade ja pakendi suhtes.

Lõhnaaineid ei tohi lisada lõpptootele, selle ühelegi koostisosale, eraldatavatele osadele ega pakendile.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse sellele kriteeriumile vastavuse kohta.

4.3.3. Trükivärvid ja värvained

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptootes ja selle kõigi koostisosade suhtes. Seda nõuet ei kohaldata eraldatavate osade, müügipakendi ega teabelehtede suhtes.

Korduskasutatava menstruaalanuma puhul kasutatavad värvained ja trükivärvid ei tohi ületada 2 % anuma kogumassist.

Antimoni, arseeni, baariumi, kaadmiumi, kroomi, plii, elavhõbeda, seleeni, primaarsete aromaatsete amiinide ja polüklooritud bifenüülide sisaldus värvainetes ja trükivärvides peab olema väiksem kui Euroopa Nõukogu resolutsioonis AP (89) 1 (toiduga kokkupuutuvates plastmaterjalides värvainete kasutamise kohta) ⁽¹⁾ esitatud piirnormid.

Lisaks peavad värvained vastama Saksamaa Riikliku Riskianalüüsi Instituudi (BfR) soovitusel IX kaupades kasutatavate plastide ja polümeeride värvainete kohta ⁽²⁾ või Šveitsi määruse 817.023.21 2. lisas ⁽³⁾ ja 10. lisas ⁽⁴⁾ esitatud soovitustele.

Kasutatavad värvained ja trükivärvid peavad vastama ka allkriteeriumidele 4.1 ja 4.2.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse eespool nimetatud allkriteeriumile vastavuse kohta, mida vajaduse korral tõendavad tarnijate kinnitused, ning dokumendid selle kohta, et värvaines või trükivärvis sisalduvad lisandid on kooskõlas Euroopa Nõukogu ministrite komitee resolutsiooniga AP(89)1 ning et kasutatud värvained või trükivärvid on lubatud vastavalt Saksamaa Riikliku Riskianalüüsi Instituudi (BfR) soovitusel IX. *Colorants for Plastics and other Polymers Used in Commodities* (Kaupades kasutatavate plastide ja polümeeride värvained), Šveitsi määruse 817.023.21 2. lisale ja 10. lisale, või BfRi soovitusel XXXVI. *Paper and board for food contact* (Toiduga kokkupuutuv paber ja papp).

⁽¹⁾ Vt joonealune märkus 16.

⁽²⁾ Vt joonealune märkus 17.

⁽³⁾ Vt joonealune märkus 18.

⁽⁴⁾ Vt joonealune märkus 19.

4.3.4. Tsüklosiloksaanid

Seda allkriteeriumi kohaldatakse lõpptoote ja selle kõigi koostisosade suhtes.

Oktametüülsüklotetrasiloksaani D4 (CAS 556–67-2), dekametüülsüklopentasiloksaani D5 (CAS 541–02-6) ja dodekametüülsükloheksasiloksaani D6 (CAS 540–97-6) sisaldus silikoontooraines ei tohi olla suurem kui 100 ppm (0,0100 massiprotsenti). Seda 100 ppm piirnормi kohaldatakse iga aine suhtes eraldi.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab allkirjastatud kinnituse eeltoodud allkriteeriumile vastavuse kohta, mida vajaduse korral tõendavad tarnijate kinnitused.

5. kriteerium. Pakend

Selle kriteeriumiga kehtestatakse nõuded müügipakendile ja rühmapakendile.

Rühmapakendeid ei kasutata või valmistatakse need ainult papist ja/või paberist.

a) Papist ja/või paberist pakend

Papist ja/või paberist müügipakend peab sisaldama vähemalt 40 % ringlussevõetud materjali.

Papist ja/või paberist rühmapakend peab sisaldama vähemalt 80 % ringlussevõetud materjali.

Ülejäänud (100 % miinus ringlussevõetud materjali sisaldus protsentides) papil ja/või paberil, mida kasutatakse müügi- ja rühmapakendites, peab olema kehtiv säästva metsamajanduse sertifikaat, mis on välja antud sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimissüsteemi, näiteks FSC, PEFC või muu samaväärse süsteemi kaudu. Säästva metsamajandamise sertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused peavad olema selle sertifitseerimissüsteemi raames akrediteeritud/tunnustatud.

b) Plastist pakend

— Kuni 31. detsembrini 2026 peab plastist müügipakend sisaldama vähemalt 20 % ringlussevõetud materjali.

— Alates 1. jaanuarist 2027 peab plastist müügipakend sisaldama vähemalt 35 % ringlussevõetud materjali.

c) Ringlussevõetavus

Müügipakendist (kas papp ja/või paber või plast) ja rühmapakendist (papp ja/või paber) peab vähemalt 95 massiprotsenti olema ringlussevõetav, samas kui ülejäänud 5 % ei tohi pakendi ringlussevõttu takistada.

d) Lisanõuded

— Komposiitpakend (müügi- ja rühmapakend), plastide segud ning papi ja/või paberi katmine plasti või metalliga ei ole lubatud.

— Müügipakendile märgitakse ringlussevõetud materjali sisaldus ning müügi- ja rühmapakendite ringlussevõetavus.

e) eraldatav osa: kotike

Korduskasutatavaid menstruaitsioonianumaid müüakse korduskasutatavas kotikeses, mis on täielikult valmistatud sertifitseeritud ja säästvalt majandatud allikast pärit kiududest.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab 1) allkirjastatud vastavuskinnituse, milles vajaduse korral täpsustatakse ringlussevõetud materjali protsendiline sisaldus müügi- ja rühmapakendis; 2) vastavuskinnituse, milles on täpsustatud müügi- ja rühmapakendite ringlussevõetavus, ning 3) müügipakendi suure eraldusteravusega foto, millel on selgelt nähtav teave müügi- ja rühmapakendite ringlussevõetud materjali sisalduse ja ringlussevõetavuse kohta.

Pädevad asutused kontrollivad vastavuskinnitust, milles täpsustatakse ringlussevõetud plasti protsendiline sisaldus müügipakendites, uuesti pärast 1. jaanuari 2027.

Taotleja esitab auditeeritud raamatupidamisdokumendid, mis tõendavad, et ülejäänud (100 % miinus ringlussevõetud materjali sisaldus protsentides) papp ja/või paber, mida kasutatakse müügi- ja rühmapakendites, on kehtiva FSC, PEFC või samaväärse süsteemi kohaselt määratletud sertifitseeritud materjalina. Need auditeeritud raamatupidamisdokumendid peavad kehtima kogu ELi ökomärgise loa kehtivusaja jooksul. Pädevad asutused kontrollivad raamatupidamisdokumente uuesti kaksteist kuud pärast loa andmist.

Ringlussevõetud materjali sisaldust kontrollitakse vastavalt standardile EN 45557 või ISO 14021 ning ringlussevõetavust kontrollitakse vastavalt standardile EN 13430 või ISO 18604.

Ringlussevõetud plasti sisaldus pakendis peab vastama sellistele järelevalveahela standarditele nagu ISO 22095 või EN 15343. Samaväärseid meetodeid võib aktsepteerida, kui kolmas isik peab neid samaväärseks, ning neile lisatakse üksikasjalikud selgitused selle nõude täitmise kohta ja sellega seotud tõendavad dokumendid. Esitatakse arved, mis tõendavad ringlussevõetud materjali ostmist.

Lisaks kontrollitakse pakendite ringlussevõetavust (ringlussevõtuks kättesaadavus ja ringlussevõetuga sobivus) standardsete katsemeetodite abil. Papist ja/või paberist pakendite ringlussevõetavust hinnatakse taaskiustatavuse katsetega ning sel juhul tõendab taotleja papp- ja paberpakendite taaskiustatavust, kasutades PTS-meetodi PTS-RH 021 kohaselt koostatud katseprotokollis või protokollides esitatud tulemusi, ATICELCA 501 hindamissüsteemi või samaväärseid standardmeetodeid, mida pädev asutus aktsepteerib samaväärse teadusliku kvaliteediga andmete allikana. Plastpakendite korral aktsepteeritakse sertifitseerimist eraldamissüsteemi või kontrollitud segamise süsteemi (nagu RecyClass) raames sõltumatu kolmanda isiku sertifitseerimisena. Samaväärseid katsemeetodeid võib aktsepteerida, kui kolmas isik peab neid samaväärseks.

Lisaks esitab taotleja nõuetele vastavuse kinnituse koos kehtiva, sõltumatult sertifitseeritud järelevalveahela sertifikaadiga taaskasutatava kotikese kohta. Sõltumatu sertifitseerimisena tunnustatakse sertifitseerimist FSC, PEFC, OEKO-TEX, GOTS või muu samaväärse kolmanda osalise süsteemi kaudu.

6. kriteerium. Juhised toote ja pakendi kasutusest kõrvaldamise kohta

Müügi- ja rühmapakendil on juhised müügi- ja rühmapakendi (kui see on olemas), eraldatavate osade ja kasutatud toote kõrvaldamise kohta. Müügi- ja rühmapakendil on kirjas või visuaalsete sümbolite abil näidatud teave,

- a) et müügi- ja rühmapakendit (kui see on olemas), eraldatavaid osi ja anumaid ei tohi tualetipotist alla lasta, ning
- b) kuidas nõuetekohaselt kõrvaldada müügi- ja rühmapakend (kui see on olemas), eraldatavad osad ja anum pärast selle kasutuse lõppemist.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab müügi- ja rühmapakendi suure eraldustervusega foto, millel on selgelt nähtav teave kõrvaldamise kohta.

7. kriteerium. Teave toote kasutamise kohta

Tootega peab kaasas olema kasutusjuhend. Tootja peab tagama, et kasutaja saab vähemalt järgmise teabe:

- a) kuidas valida õige suurusega anum. See teave paigutatakse kohale, kus kasutaja pääseb sellele juurde enne ostu sooritamist (nt müügi- ja rühmapakendile);
- b) kuidas anum õigesti kanda, et vältida lekkimist ja/või ebamugavust;
- c) kui kaua anum kanda, enne kui seda tühjendada. Teave pikima kandmisaja kohta peab tuginema katsetele. See teave peab olema esitatud nähtavalt, nt logona või rasvases kirjas, ja paigutatud nii pakendile kui ka kasutusjuhendisse;
- d) kuidas anum sama menstruatsiooni ajal enne ja pärast kasutamist puhastada, sealhulgas vähemalt teave kätepesu olulisuse ja selle kohta, kas on vaja anum keeta (jah/ei, kui jah, siis kui kaua), veega (kuum/külm) ja seebiga (jah/ei, kui jah, kui palju) pesta ja kui kaua puhastamine kestab. See teave peab tuginema katsetele;

- e) kuidas anumat menstruatsioonide vahepeal puhastada ja hoida, sealhulgas vähemalt teave kätepesu ja keetmise olulisuse kohta (ja kui kaua peab keetma) ning selle kohta, kas on vaja veega (kuum/külm) ja seebiga (jah/ei, kui jah, kui palju) pesta ja kui kaua puhastamine kestab. See teave peab tuginema katsetele;
- f) kui kaua on võimalik anumat kasutada (anuma kasutusiga). Peale selle tuleks märkida, et anuma värvi võimalikud muutused ei mõjuta selle kasutusiga ja toimimist.
- g) Esitada tuleb teave toksilise šoki sündroomi tekkimise riski kohta.

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab teabelehe näidise ja vajaduse korral koos anumaga müüdava pakendi, millel on kasutajale antav teave. Samuti esitab taotleja eespool nimetatud nõudeid toetavate asjakohaste katsete või uuringute, nt bioloogilise riski hindamiste või toksikoloogiliste uuringute tulemused.

8. kriteerium. Kasutuskõlblikkus ja toote kvaliteet

Lõpptoote tõhusus ja kvaliteet peavad olema rahuldavad ja vähemalt samaväärsed juba turule lastud toodete omadega.

Toote kasutuskõlblikkust kontrollitakse tabelis 5 esitatud omaduste ja näitajate osas. Kui on olemas toimivuslävendid, tuleb näidata näitajate vastavust nendele.

Kasutuskõlblikkust kontrollitakse tehniliste katsetega, millega uuritakse korduskasutatavate menstruatsioonianumate tootmiseks kasutatavate materjalide bioloogilist kokkusobivust. Bioloogilise kokkusobivuse katse tulemusena peab saama bioloogilised hinnangud tsütotoksilisuse, pürogeensuse, sensibiliseerimise, nahaärrituse ja paigaldamise kohta (90 päeva).

Tabel 5

Omadused ja näitajad, mis iseloomustavad kontrollitava toote kasutuskõlblikkust

Omadus		Nõutav praktiline katsetamine (toimivuslävend)
Katsetamine kasutusajal	U1. Lekkekaitse	Tarbijakatse (80 % toodet katsetanud tarbijatest on tootega rahul)
	U2 Sobivus ja mugavus	
	U3 Üldine toimivus	
Tehnilised katsed	T1 Bioloogiline kokkusobivus	ISO 10993 kohaselt tehtud tsütotoksilisuse, pürogeensuse, sensibiliseerimise, nahaärrituse ja paigaldamise (90 päeva) katsete tulemusena ei selgu olulist bioloogilist mõju. Teise võimalusena võib teatada, et toode vastab USP VI klassi standardile (ägeda süsteemse toksilisuse, nahasisese toksilisuse ja paigaldamise katsed).

Hindamine ja kontroll.

Tuleb esitada katseprotokoll, milles on kirjeldatud katsemeetodeid ning esitatud tulemused ja kasutatud andmed. Katsed tuleb teha kvaliteedijuhtimissüsteemide rakendamiseks sertifitseeritud laborites.

Kasutusaegsed katsed tuleb teha kõigi konkreetsete toodetega, millele taotletakse ELi ökomärgist. Kui on võimalik tõendada, et tooted toimivad ühtemoodi, on piisav katsetada ainult ühte mõõtu toodet või eri suurusega toodete esinduslikku valimit iga tootemudeli kohta.

Tehnilised katsed tehakse materjalidega, mida kasutatakse nende korduskasutatavate menstruatsioonianumate tootmisel, mille jaoks ELi ökomärgist taotletakse. Kui on võimalik tõendada, et samast materjalist toodetakse mitut korduskasutatava menstruatsioonianuma mudelit, võib piisata kõnealuse materjali ühekordsest katsetamisest. Tehnilisi katseid ei pea tegema korduskasutatavate menstruatsioonianumatega, vaid üksnes anumate tootmiseks kasutatud materjalidega (sealhulgas silikoonid, ristsidestatud elastomeerid, muud elastomeerid, kasutatud värvained ja mis tahes muud materjalid).

Erilist tähelepanu tuleb pöörata materjalide ja toodete valimi koostamisele, nende kohaletoimetamisele ja hoiustamisele, et tagada tulemuste korratavus. Ei ole soovitatav toodetelt tunnuseid eemaldada ega neid neutraalsesse pakendisse ümber pakendada, sest sellega võidakse muuta toote kasutusomadusi ja/või pakendit, v.a juhul, kui sellise muutmise saab välistada.

Katseandmed tuleb teha kättesaadavaks pädevale asutusele konfidentsiaalsuse järgimise tingimustel. Katsetulemused tuleb esitada selgelt ning selles keeles, sellistes ühikutes ja selliste tähistega, mis on andmete kasutajale arusaadavad. Esitada tuleb järgmised elemendid: katsete koht ja kuupäev; kriteeriumid, mille järgi katsetatud materjalid valiti ja valitud materjalide esindavus; katsetatud omadused ja vajaduse korral põhjused, miks mõnda omadust ei katsetatud; kasutatud katsemeetodid ja nende võimalikud piirangud. Tuleb esitada selged juhised katsetulemuste kasutamise kohta.

Täiendavad suunised kasutusaegsete katsete kohta:

- valimi koostamine, katse kavandamine, tarbijate kaasamine ja katsetulemuste tõlgendamine peavad vastama standardsetele statistilistele meetoditele (AFNOR Q 34–019, ASTM E1958-07e1 või nendega samaväärsed);
- iga toodet tuleb hinnata küsimustiku alusel. Katse peab kestma vähemalt 72 tundi, võimaluse korral kogu nädala, ning katse tuleb teha toote tavalistes kasutustingimustes;
- soovituslik katsetajate arv olgu vähemalt 30. Kõik katsetajad peavad olema isikud, kes vastavat tüüpi ja vastava suurusega tooteid jooksvalt kasutavad;
- katses peab osalema eri tarbijarühmade esindajaid võrdeliselt nende arvuga turul. Katses osalejate vanus ja asukohariik tuleb selgelt märkida;
- katses ei tohi osaleda haiged ega kroonilise haigusega inimesed. Kui katses osaleja haigestub tarbijakatse ajal, tuleb see märkida küsimustikku ja selliseid vastuseid ei võeta hindamisel arvesse;
- kõikides kasutusaegsetes katsetes (lekkekaitse, sobivus ja mugavus ning üldine toimivus) peab 80 % toodet katsetavatest tarbijatest hindama toimivuse rahuldavaks ja tarbija määratud hinnang peab olema üle 60 (kvantitatiivsel skaalal 1–100). Teise võimalusena peab 80 % toodet katsetavatest tarbijatest hindama seda heaks või väga heaks (järgneva viie kvalitatiivse hinnangu hulgas: väga halb, halb, keskmine, hea, väga hea);
- pärast tarbijakatse lõppemist hinnatakse tulemusi statistiliselt;
- märkida tuleb sellised välised mõjurid nagu kaubamärk, turuosa ja reklaam, millel võib olla mõju toodete toimivuse tajumisele.

Lisanõuded tehniliste katsete kohta:

- katsemeetodid peavad võimalikult suurel määral põhinema toote seisukohast asjakohastel, reprodutseeritavatel ja usaldusväärsetel meetoditel;
- Tehnilised katsed viiakse läbi ISO 10993 seeria või USP VI klassi standardi kohaselt.
- Aktsepteeritakse katsemeetodeid, mille kohaldamisala ja nõuded on samaväärsed nimetatud riiklike ja rahvusvaheliste standarditega ning mille samaväärsust on kinnitanud sõltumatu kolmas isik.

Toote massi, mõõtmeid ja kujunduselemente kirjeldatakse ja esitatakse vastavalt teabele, mis on esitatud taotluse üldises hindamis- ja kontrollidokumendis.

9. kriteerium. Ettevõtja sotsiaalne vastutus seoses töösuhete alaste küsimustega

Selle kriteeriumiga kehtestatakse nõuded, mida kohaldatakse korduskasutatava menstruaitsioonianuma lõpliku tootmiskoha suhtes.

Võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolset kinnitust rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, ⁽⁵⁾ ÜRO üleilmset kokkulepet Global Compact (2. sammu), ⁽⁶⁾ ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ⁽⁷⁾ ning OECD suuniseid hargmaistele ettevõtetele, ⁽⁸⁾ laseb taotleja kolmandal isikul teha kohapealsele auditile tugineva kontrolli, et toote lõplikus koostamiskohas on järgitud eelnimetatud rahvusvaheliste tekstide ja allpool loetletud täiendavate sätete kohaldatavaid põhimõtteid.

⁽⁵⁾ Vt joonealune märkus 21.

⁽⁶⁾ Vt joonealune märkus 22.

⁽⁷⁾ Vt joonealune märkus 23.

⁽⁸⁾ Vt joonealune märkus 24.

ILO põhikonventsioonid:

a) laste töö:

- vanuse alammäära konventsioon, 1973 (nr 138);
- lapsele sobimatu töö konventsioon, 1999 (nr 182);

b) sunniviisiline ja kohustuslik töö:

- sunniviisilise töö konventsioon, 1930 (nr 29) ja sunniviisilise töö konventsiooni 2014. aasta protokoll;
- sunniviisilise töö kaotamise konventsioon, 1957 (nr 105);

c) ühinemisvabadus ja kollektiivlääbirääkimiste õigus:

- ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon, 1948 (nr 87);
- organiseerumisõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste konventsioon, 1949 (nr 98);

d) diskrimineerimine:

- võrdse töötasu konventsioon, 1951 (nr 100);
- tööhõives ja töökohtadel diskrimineerimise vastane konventsioon, 1958 (nr 111).

Täiendavad sätted:

e) tööaeg:

- ILO tööstusettevõtete tööaja konventsioon, 1919 (nr 1);
- ILO tööstusettevõtete iganädalase puhkeaja konventsioon, 1921 (nr 14);

f) tasustamine:

- ILO miinimumpalga kindlaksmääramise konventsioon, 1970 (nr 131);
- ILO tasustatud puhkuse konventsioon (muudetud), 1970 (nr 132);
- äraelamist võimaldav töötasu: taotleja tagab, et tavapärase (kuni 48-tunnise) töönädala eest makstav palk (v.a maksud, preemiad, päevarahad ja ületunnitasud) on piisav töötaja ja neljaliikmelise pere põhivajaduste (eluase, energia, toit, rõivad, tervishoid, haridus, joogivesi, lastehoid ja transport) rahuldamiseks ning osa sellest jääb vabaks kasutamiseks. Rakendamist auditeeritakse lähtudes SA8000 (?) suunistest tasustamise kohta;

g) töötervishoid ja tööohutus:

- ILO konventsioon, mis käsitleb kemikaalide kasutamise ohutust töökohal, 1981 (nr 170);
- ILO töötervishoiu ja -ohutuse konventsioon, 1990 (nr 155);
- ILO töökeskkonna (õhusaaste, müra ja vibratsioon) konventsioon, 1977 (nr 148);

h) sotsiaalkaitse ja kaasamine:

- ILO meditsiiniabi ja haigushüvitiste konventsioon, 1969 (nr 130);
- ILO sotsiaalkindlustuse miinimumstandardite konventsioon, 1952 (nr 102);
- ILO tööõnnetustes saadud vigastuste hüvitamise konventsioon, 1964 (nr 121);
- ILO võrdse kohtlemise (õnnetushüvitiste) konventsioon, 1925 (nr 19);
- ILO emaduse kaitse konventsioon, 2000 (nr 183);

i) õiglane töölt vabastamine:

- ILO 1982. aasta konventsioon töösuhte lõpetamise kohta (nr 158).

Kohtades, kus ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste õigus on seadusega piiratud, ei tohi ettevõtja keelata töötajatel luua alternatiivseid mehhanisme, kuidas oma muredest rääkida ning oma töö- ja värbamistingimustega seotud õigusi kaitsta. Samuti peab ettevõtja tunnustama töötajate õiguspäraseid ühinguid, millega ta saab pidada dialoogi töökohta puudutavates küsimustes.

(?) Vt joonealune märkus 25.

Audit hõlmab konsulteerimist tegevuskohta ümbritsevas kohalikes piirkondades tegutsevate, väliste, valdkonnast sõltumatute sidusrühmadega (sh ametiühingute, kogukondlike organisatsioonide, vabaihenduste ja tööhõivespetsialistidega). Asjalik konsulteerimine peab toimuma vähemalt kahe allrühma kahe sidusrühmaga. Kohtades, kus siseriiklik õigus ei suuda tagada ettevõtja sotsiaalse vastutuse vastavust eespool nimetatud rahvusvahelistele konventsioonidele, hõlmab auditeerimisprotsess kolmanda isiku kohapealseid auditeid, mis koosnevad valdkonna sõltumatute hindajate etteatamata kohapealsetest kontrollidest.

ELi ökomärgise loa kehtivusaja jooksul avaldab taotleja auditite koondtulemused ja peamised järeldused (sealhulgas üksikasjad a) töötajate õiguste ja töötervishoiu standardi rikkumiste arvu ja tõsiduse kohta; b) parandustrateegia kohta, mille puhul parandamine hõlmab ennetamist vastavalt ÜRO juhtpõhimõtete kontseptsioonile; c) sidusrühmadega konsulteerimisel leitud püsivate rikkumiste algpõhjuste hindamise kohta – kellega konsulteeriti, milliseid küsimusi tõstatati, kuidas see mõjutas parandusmeetmete kava), et esitada huvitatud tarbijatele tõendeid oma tegevuse kohta.

Hindamine ja kontroll.

Selleks et tõendada nõuetele vastavust, esitab taotleja koopiad oma uusimast tegevusjuhendist, mis peab olema kooskõlas eelnimetatud sätetega, ning seda tõendavate auditiaruannete koopiad iga sellise mudeli lõppkoostetehase kohta, millele ökomärgist taotletakse, ning lisab neile lingi veebilehele, kus saab tutvuda tulemuste ja tähelepanekutega.

Kolmanda isiku tehtavaid kohapealseid auditeid peavad tegema kas audiitorid, kes on kvalifitseeritud hindama tootmiskohtade vastavust sotsiaalsetele standarditele või tegevusjuhenditele, või avalik-õigusliku asutuse määratud tööinspektor(id), kui tegemist on riigiga, kes on ratifitseerinud ILO 1947. aasta konventsiooni töötingimuste järelevalve kohta (nr 81) ja kus ILO andmetel on toimiv riiklik töötingimuste järelevalve süsteem, ⁽¹⁰⁾ mis hõlmab eespool nimetatud valdkondi ⁽¹¹⁾.

Aktsepteeritakse kehtivaid tõendeid, mis on välja antud loetletud ILO põhikonventsioonide põhimõtete järgimist ning tööaega, töötasu, tervist, ohutust ja väliste sidusrühmadega konsulteerimist käsitlevate lisasätete täitmist kontrollivate kolmandate isikute süsteemide raames või kontrollimenetluste tulemusena. Need tõendid ei tohi taotluse esitamise kuupäeval olla vanemad kui 12 kuud.

10. kriteerium. ELi ökomärgisel esitatav teave

ELi ökomärgise logo võib esitada toote müügipakendil. Kui kasutatakse vabatahtlikku tekstiväljaga märgist, peab see sisaldama kolme järgmist märget:

- „Kavandatud keskkonnamõju vähendada“;
- „Vastab ohtlike ainete rangetele nõuetele“;
- „Tõendatud toimivus“.

Taotleja järgib ELi ökomärgise logo kasutamise juhiseid, mis on esitatud aadressil

https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Hindamine ja kontroll.

Taotleja esitab sellele nõudele vastavuse kinnituse ja toote müügipakendi suure eraldusteravusega foto, millel on selgelt nähtav märgis, registreerimis-/loanumber ning (kui see on asjakohane) märgisega koos esitada lubatud laused.

⁽¹⁰⁾ Vt joonealune märkus 21.

⁽¹¹⁾ Vt joonealune märkus 21.